

Zo haalde ik mijn rijbewijs!

How I learned to drive

Pulitzerprijs voor Drama 1998

Paula VOGEL

Vertaling:

Hedwig COOREMANS
't Serclaesstraat 11
1740 TERNAT

02/582.09.48

hedwig.cooremans@telenet.be

Users/telenet.be

ALMO

Royal House, Coremansstraat 34

2600 Berchem

www.almo.be

Personen

- * *MUIZEKE*: vrouw van in de dertig tot elf jaar oud.
- * *Nonkel PIET*: in de veertig en erg aantrekkelijk.
- * *Het Mannelijke Griekse Koor* (MANGRK) is grootvader, ober, neefje Steven, jongeman, schooljongen, barman.
- * *Het Vrouwelijke Griekse Koor* (VROUGRK) is moeder, tante Mary, schoolmeisjes.
- * *Het Puberale Griekse Koor* (PUBEGRK) is grootmoeder, schoolmeisjes en de stem van Muizeke, op elfjarige leeftijd.
- * *Een of meerdere neutrale Stemmen*: de rijinstructeur(s). Het Griekse koor kan hiervoor ook dienst doen.

* * * * *

Er is een grote flexibiliteit wat betreft de leeftijd van de acteurs.

Toch een paar tips.

- * De actrice die Muizeke vertolkt is zo oud als in de eerste en de laatste scène.
- * Het Griekse Koor is jonger dan Muizeke.
- * De auteur raadt sterk aan om voor de rol van het Puberale Griekse Koor een actrice te nemen die qua uiterlijk een elfjarige kan spelen. Dan is het contrast met de andere personages groter.

* * * * *

Creatie: Vineyard Theatre, New York City, 1997.

How I learned to drive is één van de beste stukken van het decennium. (*USA Today*)

* * * * *

Noten.

Wat betreft het Griekse Koor.

Het *Griekse Koor* verlaat de scène nooit. Het is als het ware een deel van het decor. Alleen het *Puberale Griekse Koor* verdwijnt volledig na de voorlaatste scène, nadat het de stem van Muizeke imiteerde.

Wat betreft de Muziek.

Laat uw publiek genieten van de Golden Sixties! Roy Orbison, the Mama's and the Papa's, Tijuana Brass en alle soorten muziek die prettig klinkt. Sixties muziek met een pedofiele (?) inslag: *You're Sixteen* (Johnny Burnette), *Surfer Girl* (Beach Boys), *Young Girl* en *This Girl is a Woman now* (Gary Pucket & Union Gap), *Girl, you'll be a Woman soon* (Neil Diamond), *Come back when you grow up* (Bobby Vee) en natuurlijk *Sweet Little Sixteen* en *Little Queenie* (Chuck Berry), enz...

Wat betreft de Projectie.

Het stuk vraagt om projecties van verkeersborden, foto's van pin-ups, van de persona- ges. (Ad libitum in te voegen.) Verkeersborden kunnen de actie extra onderlijnen, zoals bv: Kinderen: verhoogd, Gevaarlijke Bocht, Eénrichting, Verboden Doorgang, enz...

* * * * *

Noten van de vertaler.

Dit is een stuk dat zich grotendeels afspeelt in de jaren '60. De plaats, de taal, de geplogenheden... zijn typisch -zelfs heel plaatselijk, in Maryland- Amerikaans. Ik heb getracht de typische sfeer van het stuk te behouden.

Mag ik hopen dat ik daarin geslaagd ben?

Ik heb getracht een taal te gebruiken zonder franjes, zonder moeilijke woorden. Het is aldus zelfs vrij gemakkelijk om over te schakelen naar de volkstaal (*dialect*, zoals dat heet). Misschien moeten woorden zoals *ooit*, *eens*, *pijn*, *houden van...* alleen maar vervangen worden door *vanzeeleven ne keer zeer graag zien...*

Wat betreft de muziek uit de 60-er jaren: een tip. Tracht vinylplaatjes te pakken te krijgen, versleten of niet. Gebruik zo weinig mogelijk cd-versies. Het zal alles nóg authentieker maken.

Gebruik ook uitsluitend Amerikaanse sixties. Laat de Beatles voor een keer in Liverpool!

* * * * *

De Stem.

Veiligheid voor alles. De rijschool staat tot uw dienst.

We horen hoe een wagen wordt gestart. Muizeke staat onder een spot. Ze is een welgeschapen meisje. In feite ziet ze er nu beter uit dan toen ze zeventien was.

MUIZEKE: Om een geheim te kunnen vertellen moet ge soms een les leren. Onze les van vanavond begint op een vroege, warme zomernacht. Plaats: een parkeerterrein dat uitziet op de landerijen aan de rand van Beltsville, Maryland. Minder dan een mijl verderop slingert het gebarsten beton van de U.S. One zich langs kleine revival kerkjes, de porno drive-in en dichtgespijkerde motels waar de te koop-borden afgevallen zijn. Zoals ik al zei is het een warme zomeravond. Hier, op het land dat eigendom is van het Ministerie van Landbouw hangt de zwoele lucht van slapend vee. De geur van klaver en hooi vermengt zich met die van het lederen dashboard. Met een beetje verbeelding kunt ge zien hoe Maryland ooit geweest is, voor grote winkelcentra er als paddenstoelen uit de grond rezen. Toen was het land nog bezaaid met boerderijen. Van op hun veranda's zoudt ge getuige kunnen geweest zijn van de Burgeroorlog die in hun velden heeft gewoed. Oh ja, vanavond schijnt de maan over Maryland. Haar licht vloeit de wagen in waar ik zit te wachten naast een man die oud genoeg zou kunnen zijn om... Heb ik al gezegd hoe stil deze nacht is? Vochtige grond, windloze lucht... Het soort nacht dat van een man van middelbare leeftijd met een hypotheek opnieuw een jongetje van de boerenbuiten maakt.

We zijn in 1969. En ik ben verschrikkelijk oud, cynisch tegen de hele wereld en ik weet alles veel beter. Kortom, ik ben zeventien jaar oud. Op een vroege zomernacht zit ik in het donker in een wagen met een getrouwde man.

Licht op de autozetel -liefst van een Buick Rivera- Rustig wachtend, met een beate glimlach op de lippen, snuift Nonkel Piet de nachtlucht op. Muizeke stapt in en gaat naast naast hem zitten. Ze is zeventien en zenuwachtig. De twee zitten face public. Ze raken mekaar niet aan. Ze blijven onbeweeglijk. Alleen hun gelaatsuitdrukking verraadt hun emotie.

PIET: Hmm... Ik ben dol op de geur van uw haar.

MUIZEKE: Huhu...

PIET: Jongens toch... Hmm... *(Pauze)* Een gelukkig man die zo mag sterven...

MUIZEKE: Doe dat misschien liever niet.

PIET: Welke shampoo gebruikt gij?

MUIZEKE: Herbal Essence.

PIET: Herbal Essence... Die ga ik eens kopen, Herbal Essence... En als ik dan alleen thuis ben, kruip ik mijn bad in, schroef het dopje van de fles en...

MUIZEKE: ...ge gaat braaf zijn.

PIET: Watte?

MUIZEKE: Ge moet ophouden met... stout doen.

PIET: Wat dacht ge dat ik ging zeggen? Wat denkt ge dat ik met die shampoo ga doen?

MUIZEKE: Dat wil ik niet weten. Dat wil ik niet horen.

PIET: Ik ga mijn haar wassen. Meer niet.

MUIZEKE: Oh.

PIET: Wat dacht ge dan dat ik ging doen?

MUIZEKE: Niks... 'k Weet niet... Iets stouts...

PIET: Met shampoo? Godherejesus, meid! Wat gij allemaal in uw hoofd steekt!

MUIZEKE: En wiens schuld is dat?

PIET: Toch de mijne niet. Ik ben zo zuiver als een scout.

MUIZEKE: Juist. Maar dan een geile scout.

PIET: Scouts zijn altijd geil. Waarom zouden ze anders een zilveren waarderingsteken krijgen?

MUIZEKE: Daar. Ge zijt weer stout aan 't doen.

PIET: Niet waar. Ik ben braaf. Heel braaf.

MUIZEKE: 't Wordt laat...

PIET: Van onderwerp veranderen, ja... Ik had het over hoe braaf ik wel ben. *(Pauze)*
De vraag is of gij wel wilt dat ik eens laat zien hoe braaf ik wel ben.

MUIZEKE: Ga nu weer niet over de grens.

PIET: Zeker niet. Ik ga niets doen dat gij niet wilt dat ik doe.

MUIZEKE: Allee toch...

PIET: Ik ben al de hele week braaf geweest.

MUIZEKE: 't Is niet waar...

PIET: Yep. De hele week. Geen druppel.

MUIZEKE: Flinke jongen.

PIET: Daar verdien ik toch een beloning voor, zeker?

MUIZEKE: Een kleintje. 't Wordt laat.

PIET: Als ik hem alleen maar losmaak. Daarna legt ge u terug tegen de zetel.

MUIZEKE: Goed, maar vlug dan. (*Nonkel doet alsof hij haar bh met een hand los- maakt*)
't Is toch wel wonderlijk hoe gij door mijn blouse met één hand die haakjes los krijgt.

PIET: Jarenlange ervaring.

MUIZEKE: Met zo'n vingers zoudt gij een prima hersenchirurg zijn.

PIET: Ik durf wedden dat dinges... Hoe heet dat ventje weer die met u naar het schoolfeest geweest is?

MUIZEKE: Claude Souders.

PIET: Die, ja. Hewel, ik durf wedden dat die zijn twee handen nodig heeft, met volle licht erop en al en dat gij hem dan nog moet helpen om een tong te leren draaien.

MUIZEKE: Misschien.

Pauze.

PIET: Mag ik ze zoenen, alstublieft?

MUIZEKE: Ik weet niet...

PIET: Doe een grote mens niet op zijn knieën zitten.

MUIZEKE: Een kleintje dan.

PIET: Ik moet wel uw blouse omhoog doen.

MUIZEKE: 't Is hier wel fris, hé zeg.

PIET: *(Vriendelijk lachend)* 't Is daarom niet dat ge beeft.

Ze blijven beiden lang onbeweeglijk voor zich uit staren. Dan maakt Piet met zijn duimen concentrische cirkels voor zich in de lucht, alsof hij borsten streelt.

PIET: Vindt ge 't prettig?

MUIZEKE: *(Met geloken ogen en kalme stem)* 't Is... goed.

Sacrale muziek, orgelmuziek of een jongenskoor zwelt op de achtergrond zacht aan.

PIET: Ik zeg het nog... Ze mogen al die prachtige kathedralen van Europa houden voor een seconde met dit hemelse koppel tietten.

Nonkel buigt het hoofd alsof hij gaat bidden, maar in werkelijkheid zoent hij haar tepel. Muizeke, nog steeds met geloken ogen, slaat het hoofd achterover.

MUIZEKE: Nonkel Piet, we moeten weg nu. Ik heb morgenvroeg op school repetitie voor de prijsuitreiking. En gij zoudt beter naar huis gaan naar mijn tante Mary.

PIET: 't Is al goed, Muizeke.

MUIZEKE: Ik *wil* niet meer dat ge mij nog zo noemt. *(Kalmer)* Nooit meer. Ik ben een groot meisje geworden, Nonkel Piet. En dat weet ge.

Ze mimeert het sluiten van haar bh.

PIET: Dat zijt ge zeker. Bijna achttien. Kleine katjes worden grote poesjes. *(Zucht)* De ganse week leef ik toe naar die paar minuutjes met u. Wist ge dat?

MUIZEKE: Ik zal wel rijden...

De Stem.

De motor loopt nu stationair.

Een motor die stationair loopt overstemt de muziek. Muizeke, nu als volwassene, komt uit de wagen en gaat naar het publiek.

MUIZEKE: In de meeste families krijgen de verwanten namen zoals Junior of Broer of DJ. In mijn familie, als we iemand Grote Pa noemen, wil dat niet zeggen dat die daarom groot moet zijn. In mijn familie krijgen de leden namen al naar gelang ze... allee... goed geschapen zijn. Bijvoorbeeld Nonkel Piet. Die van ons ma was het Tietloze Wonder en mijn neefje Stephen die kreeg zijn leven lang S.K. te horen.

MUIZEKE: Stenen Klotten!
Stenen Klotten!

GRIEKSE KOOR:

Het Vrouwelijke Griekse Koor is de Moeder.

VROUGRK: En toen de verpleegster u binnenbracht en zei dat ge een meisje waart waren we zo over onze toeren omdat we een meisje kregen, dat ik het eerst met mijn eigen ogen moest zien. We deden die luiers weg, spreidden voor- zichtig uw mollige beentjes open en daar, precies tussen uw beentjes, za- gen we:

PIET: Een muizeke!
Een muizeke!

GRIEKSE KOOR:

VROUGRK: Ge waart toch zo klein, toen ge geboren zijt. Zo klein. Ge paste precies in de open hand van Nonkel Piet.

PIET: *(Met gestrekte hand)* Ja, da's waar. Ge waart een dag oud en ge paste precies in mijn open hand.

Achtergrond: verkeersbord R15-4c: Center Lane light Rail Transit only. (Zie op het internet trafficsign.us)

MUIZEKE: Zelfs met een familiale achtergrond zoals de mijne was ik al zestien jaar of daar omtrent voor ik me realiseerde dat pedofilie niet hetzelfde betekende als ieders tram zijn, maar toch zo ongeveer.

De Stem.

Wij ontkoppelen en schakelen de eerste versnelling in.

*Het Vrouwelijke Griekse Koor is de Moeder.
Het Puberale Griekse Koor is de Grootmoeder.
Het Mannelijke Griekse Koor is de Grootvader.*

MUIZEKE: 1969: Een typisch gezellig familiedinertje.

VROUGRK: Kijk eens, ma. Ons Muizeke begint in de borst al even struis te worden als gij.

MUIZEKE: Ma, kunnen we het over wat anders hebben, ja?

PUBEGRK: Dan hoop ik dat ge haar een gemakkelijke bh zult kopen. Ik heb dat nooit gehad, want ik ben opgegroeid tijdens de grote depressie en nu heb ik kreupele schouders van 't gewicht dat mijn schouders naar beneden trok. In de voren die mijn bh's mij bezorgden kunt ge uw vinger leggen. Wacht, 'k zal het u eens laten zien. *(Begint haar kleed open te maken)*

MUIZEKE: Moemoe! Ge gaat u hier aan tafel toch niet beginnen uitkleden, zeker?

PIET: Ik dacht dat we pas na 't eten ons dessertje zouden krijgen.

MUIZEKE: *(Tot publiek)* En zo begint het altijd. Grote Pa, mijn bompa dus, zal nu waarschijnlijk het volgende zeggen:

MANGRK: Als die van ons Muizeke nog veel dikker worden zal ze straks nog een kruiwagen vandoen hebben om ze te vervoeren!

MUIZEKE: Godverdomme, zeg!

PIET: Wat hebben ze de zondag met de voetbal gedaan, Grote Pa?

MUIZEKE: *(Tot publiek)* De enige sport die mijn Grote Pa beoefende was rond het huis achter mijn Moemoe zitten.

MANGRK: Of we kunnen misschien naar Hollywood schrijven om te vragen of ze geen beha's meer hebben van Jane Mansfield. ⁽¹⁾ Die heeft die toch niet meer vandoen. ⁽²⁾ We kunnen die aan ons Muizeke geven.

Op de achtergrond kan een foto verschijnen van de rondborstige Jane Mansfield.

MUIZEKE: Nu is 't genoeg geweest. Ik verdraag dit niet langer!

PIET: Kom, schatje... het is hun manier om...

VROUGRK: Ik zeg het nog, ma. Ons Muizeke zit in haar moeilijke jaren. Ze is de laatste tijd zo delicaat geworden dat ge bij 't minste verkeerde woord...

⁽¹⁾ *De originele tekst vermeldt: Kate Smith (Amerikaanse zangeres: 1907 - 1986).*

⁽²⁾ *Jane Mansfield (° 1933) overleed in 1967. Ze is bij ons beter bekend.*

MUIZEKE: Ik zou graag een beetje persoonlijke vrijheid willen, oké? Een beetje verdomde persoonlijke vrijheid!

PIET: Dit keer heeft ze de naam van de Heer tenminste niet helemaal misbruikt.

MUIZEKE: *(Tot publiek)* En Grote Pa, die viel nog liever dood dan op te houden met zijn flauwe kul.

MANGRK: Ze zou beter wat minder gevoelig zijn. Want haar tietten, die zijn de hoek al omgedraaid als zij nog moet komen.

MUIZEKE: *(Staat op van de tafel)* Nu heb ik er meer dan mijn goesting van...

PIET: Muizeke, als ge altijd maar toegeeft, wint hij elke keer.

MUIZEKE: Ik haat hem! Ik haat hem!

PIET: Dat is allemaal perfect in orde, maar ge kunt hem haten en tezelfdertijd uw bord lekker leeg eten. Profiteer er liever van.

Muizeke kalmeert en gaat waardig zitten.

MUIZEKE: Uw stoofpot is echt lekker, moemoe.

MANGRK: Ons struise Muis zal nog 't een en 't ander beleven als ze in 't najaar naar dat plezant college van haar gaat.

PIET: 't Is al goed, Grote Pa. 't Is al goed.

MANGRK: 't Is toch waar zeker? Waarom moet die nu een diploma hebben? Ze heeft al haar diploma's hier vanvoor hangen.

MUIZEKE: Al aan gedacht dat ik misschien iets zou kunnen leren? Literatuur bijvoorbeeld. Stel u voor dat ik iets meer zou kunnen worden dan de afstammelingen van een troep slavendrijvers.

PIET: Wow, Muizeke, dat vind ik wel...

MANGRK: En wat zoudt ge daar dan zoal willen leren? Eh?

MUIZEKE: Er is bijvoorbeeld een cursus van een hele semester over Shakespeare.

Grootvader begint te lachen tot de tranen hem over de wangen rollen.

MANGRK: Dat is de beste die ik in jaren... Shakespeare... Ja, die gast zal u wel zeggen wat ge in uw leven moet doen.

PIET: Ik vind dat formidabel. En ze krijgt een beurs.

MANGRK: Hé, Piet, gaat die Shakespeare haar ook leren hoe ze 's nachts op haar rug moet liggen?

MUIZEKE: (*Recht*) Ge wordt oud, Grote Pa. En 't zal niet lang meer duren voor ge dood gaat. Wie weet vannacht al. En als ge dan in de hemel komt zult ge zien dat god een mooie zwarte vrouw is met een lang wit kleed aan. En die zal uw boekske eens opendoen. Ze zal rap zien wat er scheelt: "Zozo, 'n vies ventje, 't smeerlappeke uitgehangen met zijn eigen familie en... ohlala, gestemd voor Richard Nixon! Ik geef u nog één kans: als ge de naam van 't volgende stuk van Shakespeare kunt raden, vergeef ik u alles." En dan citeert ze: "De aard van meelij is ongedwongen". En wat is uw antwoord? ... Spijtig... "De Koopman van Venetië, vierde bedrijf, eerste scène". En dan zendt ze u met uw dikke kont naar de hel waar ge zult geroosterd worden samen met andere slavendrijvers gelijk gij. Excuseer me even. (*Tot publiek*) Toen ik het huis verliet, hoorde ik Grote Pa nog zeggen:

MANGRK: Lucy, uw dochtertje begint een vrank bakkes te krijgen. Moeten we daar die lekkere stoofpot aan verspillen... Geef dat bord maar aan mij, ma, kom.

MUIZEKE: En dan zou tante Mary tegen Nonkel Piet zeggen:

Het vrouwelijke Griekse koor is nu Tante Mary.

MARIE: Piet, ga bij haar, alstublieft. Gij zijt de enige waar ze naar luistert als ze kuren heeft.

PIET: Och, ze moet gewoon wat afkoelen.

MARIE: Toe, schat. Ons ma staat al de ganse dag op haar benen in de keuken.

PIET: Allee, vooruit.

MUIZEKE: En als hij dan naar buiten gaat, zegt tante Mary:

MARIE: Mijn Piet kan toch zo goed overweg met meisjes die in hun moeilijke jaren zijn.

Muizeke is intussen naar de andere kant van de scène gelopen, waar ze, rug publiek, als een razende staat te wenen. Piet, behoedzaam alsof hij op jacht gaat naar een jonge ree, nadert. Muizeke draait zich nog meer af. Hij blijft geduldig wachten.

PIET: Ik veronderstel niet dat ge veel zin hebt om nog met uw familie te praten. (Pauze) En met uw schoonfamilie?

MUIZEKE: Ge moet hier met mij niet komen lachen.

PIET: Dat doe ik niet. Er valt niks te lachen. (Pauze) Hoewel... Wedden dat als Grote Pa voor zijn schepper komt te staan, hij zich *De Koopman van Venetië* nog zal herinneren?

MUIZEKE: Ik moet hier weg.

PIET: Dat zal gebeuren. Binnenkort. Hier...

Piet geeft haar zijn gevouwen zakdoek. Ze gebruikt hem met veel gesnuit en gesnotter en geeft hem dan terug. Hij steekt hem met een zekere eerbied in zijn zak.

MUIZEKE: Ik haat die familie.

PIET: Uw grootvader is een stomme kloot. En ge hebt gelijk... Het duurt niet lang meer of hij gaat sterven. Maar hij is familie. En familie... dat is en blijft familie.

MUIZEKE: Da's 't enige dat volwassenen kunnen zeggen: 't is familie.

PIET: Als ge wat ouder zijt, zult ge dat wel begrijpen.

MUIZEKE: Pf... Is familie misschien een soort smaak die ge gewoon moet worden, zoals een tong draaien?

PIET: Komt ge mee?

MUIZEKE: Ge verstaat mij wel, iets waar ge de allereerste keer precies moet van kotsen, maar dat ge op de duur graag hebt?

PIET: Oh meid, gij zijt... niet te doen...

MUIZEKE: Nonkel Piet, hebt ge uw autosleutels bij?

PIET: Waar wilt ge naartoe?

MUIZEKE: Gewoon... beetje rondrijden.

PIET: Ik ga mee.

MUIZEKE: Nee... Alstublieft? Ik moet... rondrijden. Alleen.

Nonkel Piet gooit haar de sleutels.

PIET: Wanneer kan ik u eens zien?

MUIZEKE: Vannacht.

Muizeke gaat naar het midden van de scène, terwijl de lichten rond haar gedimd worden.

De Stem.

Wij ontkoppelen en schakelen naar tweede versnelling.

MUIZEKE: Er werd nogal wat af gekwebbeld toen ik in 1970 van die "plezante" school gegooid werd. Er zijn er die zeggen dat ik op mijn kamer betrappt werd met een vent en anderen dat ik als studente met een beurs wat aangemodderd had met de dochter van een of andere rijkgaard. *(Ze lacht onschuldig naar het publiek)* Kunt ge nagaan... De waarheid is dat ik in mijn kamer altijd een compagnon had die iets minder discreet bleek te zijn: een fles Canade- se V.O. whisky. Een vijfde fles per dag. 1970: de economische recessie onder Nixon. Ik sliep op de grond bij vrienden die zelf geen werk hadden. Ik nam in de fabriek werk aan wanneer het maar kon; een hele reeks uitzicht- loze jobs die nooit lang duurden. Wat ik 's nachts meestal deed was de ring- weg afrijden of de landwegen van Maryland, daar waar nog echt platteland was, voorbij de slagvelden en de boerderijen. Ik racete in een Mustang '65 en zolang ik brandstof had voor de wagen en whisky voor mezelf, gingen de nachten vlot voorbij. Volgetankt vloog ik voorbij de kerkjes en de bomen in de bocht van de weg en soms bedacht ik dat er niet meer nodig was dan een kort rukje aan

het stuur om... en dan was het alsof een soort reflex het van mij overnam. Het stuur met beide handen stevig op drie en negen uur. Nooit een boete gehad. Hij heeft het me goed geleerd.

De Stem.

Wij ontkoppelen en schakelen in achteruit.

MUIZEKE: 1968: de Oostkust. Een feestelijk diner.

Een restaurant. Ze gaat bij Nonkel Piet aan een tafeltje zitten.

PIET: Al wat beter, meisje?

MUIZEKE: Zeg, nonkel Piet, ge zoudt de toiletten hier eens moeten zien! Ze hebben hier van die kleine zeepjes in plaats van borax of zo. In de vorm van schelpjes.

PIET: 'k Zal straks eens naar de mannen moeten om te gaan kijken.

MUIZEKE: Zeg, hoe zijt ge hier op gekomen?

PIET: Deze herberg is aan de Oostkust erg bekend. Al sinds de zeventiende eeuw eigenlijk. En aangezien ik weet dat gij van geschiedenis houdt...

MUIZEKE: *(Schuchter en blij)* 't Is gewoon prachtig!

PIET: En aangezien gij zopas uw eerste, legale lange afstandsrit hebt afgelegd, dacht ik dat ge wel honger zoudt hebben.

MUIZEKE: Als een wolf.

PIET: Daarom stel ik voor: een dozijn oesters om te starten en dan... krab imperial. *(Muizeke is duidelijk geïnteresseerd)* Ik denk dat de geschiedenis van het stadje u zal interesseren. Toen de Britten in het holst van de nacht de rivier op voeren -Kijk, precies daar waar mijn vinger naar wijst- gingen ze 't hele stadje plat bombarderen. Maar de vaderen van de stad waren er klaar voor. Ze klommen de bomen in met lantaarns, zodat de Britten dachten dat daar de lichten van de stad waren en daarom mikten ze met hun kanonnen te hoog. En zo komt het dat deze herberg er vandaag nog altijd staat.

MUIZEKE: Da's een geweldig verhaal, zeg.

PIET: *(Onschuldig)* Wat dacht ge van een aperitiefje?

MUIZEKE: Ge gaat toch niet... Ge gaat toch niet weer beginnen drinken, nonkel Piet?

PIET: Ik? Bijlange niet! Ik heb het u al gezegd; zolang gij bij mij zijt, drink ik niet. Ik heb u trouwens gevraagd of *gij* een aperitiefje wou. Het is altijd prettig om iets kleins te nemen bij de oesters.

MUIZEKE: Maar... Ik ben niet... wettelijk in orde. Ze kunnen ons arresteren. Nonkel Piet, ze zullen nooit geloven dat ik eenentwintig ben.

PIET: En dan? Vandaag vieren we uw rijbewijs. Van de eerste keer geslaagd! Deze plaats herinnert me aan een boel dingen van thuis.

MUIZEKE: Dat versta ik niet.

PIET: Wel, in Zuid Carolina, gelijk hier aan de Oostkust, zijn ze... (*Zoekt het juiste eufemisme*) Europees. Niet zo puriteins. En erg begripvol als een gentleman een erg aantrekkelijke jongedame die een aperitiefje lust wenst te escorteren. Als ge er eentje wilt, bestel ik.

MUIZEKE: 'k Weet niet... Een kleintje misschien?

Onder een spot verschijnt het vrouwelijke Griekse koor als de Moeder.

VROUGRK: "Hoe op een waardige manier sociaal drinken?"
Een Gids voor de overbezorgde Moeder.

Een echte dame is nooit straalbezopen. Ze mag evenwel tipsy zijn of lichtjes in de wind.

Drink nooit op een nuchtere maag. Voorzie een mandje brood met ruime porties boter. Smeer een dikke laag boter op het brood. Drink met kleine teugjes, rustig... Laat de drank door uw mond rollen, en zorg voor boeiende conversatie. Dus kleine teugjes... Nooit slurpen of uw glas leeg slokken. Het moet nog driekwart vol zijn als dat van uw partner al lang leeg is. Niet vergeten: teugjes! En handen af van de zogenaamde vrouwendrankjes zo- als pink ladies, gin fizz, daiquiris, gold cadillacs, long island ice teas, margaritas, piña coladas, mai tais, planters punch, white Russians, black Russians, red Russians, melon balls, blue balls, hummingbirds, hemmorrhages en hurricanes. Stuk voor stuk verboden terrein! Om het kort te houden: vermijd drankjes met suiker in of met een parapluutje op! Haal uw vitamine-C uit fruit! Bestel niets waar voodoo of vixen op staat of of iets van seks zoals hondjes of missionaris (*Ze giechelt*) Geloof me, die zijn echt dodelijk. (*Naar Muizeke gezegd*) Ik geloof zelfs dat we u gefabriceerd hebben nadat we zo'n drankje...

Drink daarentegen zoals de man! Puur of on the rocks, met veel water. Nog iets: nooit drankjes mengen. Hou u de hele avond aan hetzelfde drankje, zoals de man doet met wie ge gekomen zijt: bourbon, gin of tequila kan, als 't moet tot de zon opkomt. Veeg er uw broek aan! Volle gas vooruit!

Terwijl we een wagen fel horen accelereren gaat het Vrouwelijke Griekse Koor af en komt het Mannelijke Griekse Koor op als Ober.

MANGRK: Ik wens u een prettige avond. Kan ik u wat te drinken brengen, meneer, alvorens te bestellen?

PIET: Ik had graag een iced tea. De dame wou ook wat gebruiken, dacht ik.

De ober en nonkel Piet bekijken mekaar een seconde lang. Nonkel Piet knipoogt. De ober begrijpt dat er een fooi van afhangt.

MANGRK: Uitstekend. En wat zou de... dame wensen?

MUIZEKE: *(Met lichte blos)* Zit er... zit er suiker in een martini?

MANGRK: Niet voor zover ik weet.

MUIZEKE: Dat zou ik wel... een dry martini. Kunnen we er een beetje brood bij krijgen, alsjeblieft?

PIET: Een drank die past bij een dame van de wereld. Alsjeblieft, breng de dame een dry martini en wees genereus met de olijven. *(Knipoog)*

MANGRK: Uitstekend, meneer. Wordt voor gezorgd.

De ober gaat weg en komt onmiddellijk terug met een leeg martiniglas dat hij voor Muizeke op tafel zet. Dan gaat hij weg.

PIET: Uw glas is leeg. Nog eentje, mevrouw?

MUIZEKE: Ja, dank u. *(Piet geeft een seintje aan de ober, die knikt)* Waarom zijt ge dan weggegaan uit Zuid-Carolina, Nonkel Piet?

PIET: Na de oorlog was ik in Washington D.C. gestationeerd en ik besloot er te blijven. Misschien heeft iemand mij daar gezegd: "Trek naar het noorden, jongeman!"

MUIZEKE: En wat hebt ge allemaal gedaan toen ge in 't leger waart?

PIET: *(Andere toon)* Och... 'n Beetje van alles. Niks heldhaftigs of spectaculairs...

MUIZEKE: Hebt ge dan in gevechten gezeten? Of zijt ge soms naar Europa geweest?

PIET: Ik nam deel aan acties in de Stille Oceaan. 't Is echt de moeite niet waard om erover te praten.

MUIZEKE: Voor mij wel. *(Intussen brengt de ober een tweede leeg glas)* Oei, dat zijn knappe cocktailrietjes. Zo'n toffe kleurtjes. Waar waren we gebleven?

PIET: Bij de cocktailrietjes.

MUIZEKE: En zoudt ge nog terug willen?

PIET: Bij de marine?

MUIZEKE: Nee, naar Zuid-Carolina.

PIET: Dat doen we. Als we op bezoek gaan.

MUIZEKE: Ja maar, ik bedoel, om te leven.

PIET: Die kans is klein. Ik geloof dat het voor mijn moeder beter is dat ze de oorzaak van haar teleurstelling niet alle dagen ziet.

MUIZEKE: Zeg, lopen die vloerplanken hier echt schuin?

PIET: Die lopen erg schuin. Ik denk dat dit de originele vloer is.

MUIZEKE: Ha ja...

De Moeder op met een glas. Ze is lichtjes in de wind.

VROUGRK: Laat uw drankje nooit onbewaakt achter als ge naar het toilet gaat. Ze kunnen in het drankje van een argeloos meisje die haar neusje even gaat poederen altijd een pilletje doen. Als ge voelt dat ge meer dan genoeg op hebt, ga dan naar 't toilet. En ga dikwijls. Steek uw hoofd ook even buiten de deur om een frisse neus te halen. Of maak uw gezicht en uw polsen nat met koud water. Wees zeker niet beschaamd om uw hoofd gewoon onder de kraan te houden als 't echt nodig is. Een natte vrouw valt minder op dan een zatte vrouw. (*Ze wankelt*) En als het in de loop van de gegeven omstandigheden menselijkerwijze noodzakelijk mocht blijken te zijn, probeer dan naar buiten te geraken en steek daar dan tegelijk uw wijsvinger en uw middenvinger goed diep in uw keel tot bijna aan uw strotklep. Geef uw maaginhoud daarop ongekunsteld aan de openbaarheid prijs, laat deze gebeurtenis een paar ogenblikken op u inwerken en keer dan terug naar uw cavalier die ongetwijfeld ongeduldig op u zit te wachten. Neueu... ge moet niet beschaamd zijn of zo... 't Gebeurt in de beste etablissementen. Er zitten bij de bar ook altijd een paar treesjes die door hun knieën zullen zakken, met hun handtasjes bungelend rond de hals, terwijl ze kermen als katten die moeten werpen, omdat ze alle moeite doen om hun maaginhoud binnen te houden. (*Ze begint ergens naartoe te wankelen*) Ik vraag me wel af wat de heren in *hun* toilet allemaal zitten uit te steken...

MUIZEKE: En waarom is uw moeder teleurgesteld in u, nonkel Piet?

PIET: Ik veronderstel dat elke moeder in Horry County grootse verwachtingen koestert.

MUIZEKE: Mag ik nog een martini, alstublieft?

PIET: De laatste.

Piet wenkt de ober. Deze bekijkt Muizeke en knikt meewarig. Piet haalt een wenkbrauw op,

steekt een vinger op en wrijft daarna zijn vingers in het geldgebaar. De ober zucht, schudt het hoofd en haalt een ander leeg glas. Daarna...

MUIZEKE: De naam van de county waar gij opgegroeid zijt is Horry? (*Ze begint dronken te geraken, giechelt*) Volgens mij zou uw moeder fier moeten zijn op u.

PIET: (*Doet de ober teken dat hij de rekening wil*) Wel, meiske, ze wou dat ik deed - alles werd wat mijn vader nooit geweest was. Ze wou dat ik iets bereikte in 't leven.

MUIZEKE: Maar gij hebt in uw leven toch 't een en 't ander bereikt, zeg...

PIET: Ik ben maar een heel gewone man.

De ober brengt de rekening en wacht. Piet haalt een biljet uit zijn portefeuille en geeft het hem. Muizeke begint stilaan stomdronken te worden.

MUIZEKE: Ik ben er zeker van dat uw mama u graag ziet, nonkel Piet.

PIET: (*Hij zit verveeld met de situatie. Tot de ober*) Bedankt. Uitstekende service. Hou de rest, alstublieft.

MANGRK: (*Ijskoud*) Hartelijk dank, meneer. Zal het gaan voor de rest?

PIET: Ik geloof van wel. Erg vriendelijk.

Net op dat ogenblik komt de Moeder de scène op gestrompeld. Terwijl ze het volgende zegt zal de ober haar van de scène trachten te krijgen.

VROUGRK: Dank zij een nauwgezette planning en diverse pitstops in het toilet heeft uw moeder weer eens een heel regiment Britse officieren op bezoek in Washington D.C. geleerd wat zuipen is. Van de eerste tot de laatste! Broekschijters! Hoe dat die Hitler vanzeven een stamp tegen zijn kloten hebben gegeven, dat gaat er bij mij niet in. Die melkmuilen kunnen niet op tegen een echte Amerikaanse lady! Ik zuip elke vent van hier tot ginder potver- nondetwee onder tafel! (*Ze geeft nog een laatste goede raad voor ze vriendelijk "weggewerkt" wordt*) Nog een paar raadgevingen als ge van zin zijt om eens goed te starten: zorg ervoor dat ge uw broek ophoudt met een ultra strakke riem, van 't soort dat alleen door een scalpel of een hobbybrander kan opengemaakt worden, zodat uw cavalier zijn vingers moet kapot prutsen voor hij bij uw maagdelijkheid kan. En nog iets...

De Stem onderbreekt, terwijl de ober haar afvoert.

De Stem.

Defect voertuig.

Zelfs bij een wagen die goed is onderhouden en correct wordt behandeld kan zich een onvoorzien mankement voordoen. Bij welke snelheid deze panne zich ook voordoet, u dient

uw snelheid te matigen en u met uw wagen terstond naar de kant van de weg te begeven.

Nonkel Piet dringt zich langzaam maar zeker bij Muizeke op wanneer ze op de parking van het restaurant hun weg zoeken naar zijn wagen.

PIET: Hoe is 't, Muizemie?

MUIZEKE: Waar staat uw auto eigenlijk, nonkel Piet? Of is 't zoals met de lantaarns in de bomen waar de Britten moesten op schieten... *(Ze struikelt en nonkel Piet vangt haar goed op!)*

PIET: Oké, ik vrees dat we een kortere weg moeten zoeken. *(Muizeke sluit haar ogen)* Duizelig? *(Ze knikt)* Niet naar de grond kijken. We zijn er bijna. Is 't uw maag? *(Muizeke knikt. Ze komen bij de auto. Piet helpt haar voorzichtig op de voorste zetel)* Blijf hier maar op uw gemak zitten tot het gerommel in uw buikske over gaat. *(Ze opent de ogen)*

MUIZEKE: Wat gaan we doen?

PIET: We blijven hier gewoon wat zitten tot uw maagske niet meer opspeelt.

MUIZEKE: Die heeft toch een sjieke binnenbekleding, hé zeg...

PIET: *(Vreest het ergste!)* Denkt ge dat we nu een ritje kunnen maken?

MUIZEKE: Waar gaat ge met mij naartoe?

PIET: Naar huis.

MUIZEKE: Gaan we niet naar... boven? Is er geen kamer in die herberg? *(Ze giechelt)*

PIET: Wilt ge dan naar boven? *(Ze antwoordt niet)* Of wilt ge naar huis?

MUIZEKE: Dit is niet serieus, hé, nonkel Piet.

PIET: Wat is er niet serieus?

MUIZEKE: Wat wij doen. Da's verkeerd. Da's serieus verkeerd.

PIET: Hoe "wat wij doen?" *(Geen antwoord)* We zijn gewoon iets gaan eten.

MUIZEKE: Ge weet het goed genoeg. Dat is niet tof voor mijn tante Mary.

PIET: Laat het maar aan mij over wat tof en niet tof is voor die van ons.

MUIZEKE: *(Stil)* Voilà. Nu zijt ge kwaad.

PIET: Ik ben niet kwaad. Ik dacht alleen dat ge me zoudt... begrijpen, mijn klein Muizeke. Omdat ik denk dat gij de enige zijt die dat doet.

MUIZEKE: Hier gaat iemand voor de zot gehouden worden, hé zeg!

PIET: Heb ik u misschien verplicht om iets te doen?

Een lange pauze waarbij Muizeke probeert zo nuchter mogelijk na te denken over een antwoord.

MUIZEKE: ... Ik veronderstel van niet.

PIET: Wij genieten gewoon van mekaars gezelschap. Ik heb het u al gezegd: er gebeurt niets tussen ons, tenzij jij het wilt. Dat weet ge toch?

MUIZEKE: Ba ja.

PIET: Niets... tenzij... *(Een seconde lang blijft Piet naar buiten kijken en dan zegt hij stilletjes)* Wilt ge misschien dat er iets gebeurt?

Piet schuift wat dichterbij haar toe en raakt heel zacht haar wang aan. Muizeke geeft toe en begraaft haar hoofd in zijn hals. Dan zoent ze hem. Daarna schuift ze wat van hem weg. Ze is opnieuw suffig.

MUIZEKE: 'k Weet niet...

Piet glimlacht. Dit is een punt voor hem: ze heeft niet 'nee' gezegd.

PIET: Dan zal ik wachten. Ik ben een heel geduldig iemand. Ik heb al zo lang gewacht. Wat langer wachten kan geen kwaad.

MUIZEKE: En toch gaat er iemand voor de zot gehouden worden.

PIET: Er gaat hier niemand voor de zot gehouden worden. *(Muizeke sluit de ogen)* Voelt ge u niet goed?

MUIZEKE: 'k Heb vaak.

Piet zet haar voorzichtig wat beter op de zetel.

PIET: Wacht een secondje. *(Hij stapt uit)*

MUIZEKE: Waar gaat ge naartoe?

PIET: Iets halen op de achterbank.

MUIZEKE: *(Luid, alsof ze bang is)* Wat? Wat gaat ge daar doen?

Piet keert terug met een plaid.

PIET: Stt... *(Hij dekt haar toe. Ze kalmeert)* Zo zie. Denkt ge dat ge een beetje

gaat kunnen slapen?

Ze knikt. Haar hoofd rolt opnieuw op zijn schouder. Met een gelukzalige glimlach start Piet de wagen (wat we horen). Pauze. Hij laat Muizeke rustig slapen en komt naar het publiek (terwijl de motor stationair loopt). Op de achtergrond horen we vaag De Vliegende Hollander van Wagner.

De Stem.

De motor loopt nu stationair.

Het Puberale Griekse Koor is Neefje Stephen.

MANGRK: Nu leert Nonkel Piet neefje Stephen vissen.

PIET: Een keer of twee per jaar keer ik terug -naar verluidd om moeder en de familie te bezoeken- maar de waarheid is dat ik het doe om te vissen. Dat mis ik 't meest van al. Er hangt een speciale geur in de Low Country, daar waar het moeras en het stromende zoete water met het zoute water in aanraking komt. Een geur van zand en cypressen, die ik nog nergens anders heb waargenomen. Waar ik nu woon spreek ik er liever niet over omdat de mensen anders commentaar moeten geven, maar tegen u mag ik het wel zeggen: voor mijn zestiende heb ik in de zomer nooit schoenen gedragen. 't Is niet natuurlijk om voeten in leer te verpakken. Vooruit, trek ze maar uit en laat uw voeten ademen. Ge zult u veel beter voelen. Kijk eens naar boven. Is de hemel hier niet de moeite waard?

Vandaag gaan we horsmakreel proberen te verschalken en ik ga u zeggen: dit is een erg schuwe en snelle kerel. Moet ge geduld voor hebben en een flinke dosis psychologie. Ge moet geloven dat het eigenlijk van geen belang is dat ge er een vangt of niet.

Zeg, er zit wat bier naast de broodjes met krabsla. Neem maar als ge goesting krijgt. Honger? Dorst? Zeg maar als ge iets vandoen hebt.

Kijk, we nemen een zandvlo en ge steekt de haak zo door dat kleine lijfje. Gooi de hengel nu uit, zoals ik u geleerd heb. Goed zo! Ik smaak die lekkere horsmakreel al, gesauteerd met pecannoten en boter... Kijk eens naar uw lijn. Yep, d'er is iets aan 't knabbelen terwijl wij hier zitten te kletsen. Hef de hengel wat op, niet te scherp. Zet hem vast, goed zo. Goed, laat hem even rusten en dan, trekken, opwinden, trekken, opwinden... Zachtjes nu, trekken en laten rusten, laat hem spelen. Trekken! Ongelooflijk! Een echte horsmakreel. Goed gewerkt. Gefeliciteerd! Nu zijt ge officieel een echte visser. Wat? Weet ik veel hoeveel pijn een vis voelt. Daar moet ge niet aan denken. Komaan zeg, ge gaat daarvoor toch niet wenen? 't Is toch maar een vis? Luister, moet ik hem los snijden of zo? Goed... Geef me dat tangetje eens aan. Kijk, ik knip de haak, oké? Daar... hij zwemt al naar zijn vriendinnetje om haar te vertellen wat voor 'n vreselijke dag hij heeft gehad en dan zal zij hem met haar vinnetjes knuffelen tot hij zich veel beter voelt en daarna gaan ze samen iets alleen doen waardoor ze zich veel beter zullen voelen... *(Hij buigt naar Stephen, ernstig)* Zeg, ge moet niet beschaamd zijn. Ik zal het aan niemand vertellen. Oké? Ik kan een geheim bewaren. Mannen die

wenen ook, weet ge. Alleen... Ze spreken er niet over en ze laten zich nooit betrappen. Nee, ik haal geen affronten met u, wat is dat nu? Allee, 't is in orde? (*Staat op en glimlacht*) We stoppen ermee op voor vandaag. Weet ge wat? Er moet hier ergens nog een toffe boomhut zijn. Ik heb er vroeger eens een paar dagen gewoond. 't Is een geheim plekje. Ge moogt dus tegen niemand vertellen dat wij daar geweest zijn. Zeker niet tegen uw ma of uw zussen. 't Blijft een geheim tussen u en mij. Oké? Hier is 't. We klimmen naar boven en dan drinken we een biertje en nemen we wat krabsla. Is 't goed? S.K? Stephen? Estebán?

Muizeke zit aan de keukentafel met de twee vrouwelijke leden van het Griekse Koor.

Het Vrouwelijke Griekse Koor is de Moeder.

Het Puberale Griekse Koor is de Grootmoeder.

Het Mannelijke Griekse Koor is straks de Grootvader.

MUIZEKE: (*Tot publiek*) Drie vrouwen, drie generaties, zitten aan de keukentafel.
Onderwerp: mannen, seks en vrouwen. Deel Een.

VROUGRK: Mannen, die zijn maar op een ding uit.

MUIZEKE: (*Met grote ogen*) Watte? Waar zijn mannen op uit?

VROUGRK: En eens dat ze 't hebben, interesseert het hen niet meer. Dus: zorg ervoor dat ze het niet krijgen.

PUBEGRK: Ik heb nooit de luxe gekend van de periodieke onthouding. Uw bompa dat was precies een wilde stier. Elke morgen, elke avond...

VROUGRK: (*Fluistert tegen Muizeke*) En dan kwam hij nog elke middag naar huis eten.

MUIZEKE: Amai, moemoe!

PUBEGRK: Voor uw bompa moest ik maar voor twee dingen zorgen: zijn eten en zijn bed.

VROUGRK: En al die tijd, nietwaar ma, hebt gij nooit geweten wat...

MUIZEKE: (*Tot publiek*) Ge moet weten dat mijn moemoe in alle heilige sacramenten van de kerk geloofde tot op de dag dat ze stierf. Toen ze vijftien was geloofde ze nog in de Kerstman en de paashaas. Maar ze heeft nooit of nooit geloofd in...

PUBEGRK: Het orgasme! (*Tot moeder*) Da's iets dat gij en ons Mary uitgevonden hebben. Mij maakt ge niks wijs!

VROUGRK: Ma, dat gebeurt bij vrouwen gans de tijd...

PUBEGRK: En nu gaat ge zeker weer beginnen zeveren over g-kracht of zoiets?

MUIZEKE: Maar nee, moemoe, dat is iets van de astronauten.

VROUGRK: Per slot van rekening, ma, waart ge een kindbruidje toen ge met Grote Pa zijt getrouwd. Ge waart een getrouwde vrouw en ge geloofde nog altijd in de kerstman.

PUBEGRK: Pas op, want wat uw pa en ik deden, dat was allemaal wettelijk in orde. Ik was veertien en in die tijd waart ge op uw veertiende een volwassen vrouw-mens.

De Grootvader zoekt in de keuken een koekje.

MANGRK: Allee vooruit, nu gaan ze beginnen zeveren over ons bomma en de roof van de Sabijnse maagden!

PUBEGRK: Zeg eens, wie was er toen zo gepresseerd?

MANGRK: Ik heb uw moemoe uit die kudde zusters van haar gepikt gelijk een leeuw een gazelle uitkiest: de domste, de traagste en de molligste die aan 't staartje van de kudde loopt. Uw zusters, meiske, die waren te slim, te rap en zo vet als een reiger op zijn schenen.

MUIZEKE: (*Tot publiek*) 't Verhaaltje gaat dat toen Grote Pa mijn moemoe kwam halen, mijn tante Lily hem met de borstel stond op te wachten en ze hem op zijn kop sloeg tot hij met de garderobe van mijn moemoe tot helemaal beneden aan de trap was geraakt.

MANGRK: Gemene krenge waren 't. Zeker die Lily.

VROUGRK: Ge moest het kakkenestje van de familie maar niet komen halen zijn!

PUBEGRK: Mijn borstel staat nog altijd gereed in de keuken. En ik weet hoe ik die moet gebruiken! Haal uw hand dus maar uit mijn koekendoos dat ge straks nog kunt eten. En nu uit mijn keuken!

Grootvader gaat af terwijl hij op een koekje knabbelt.

VROUGRK: D'er is maar een ding dat een getrouwde vrouw moet kunnen gebruiken, dat is de deegroller of de veegborstel! Persoonlijk heb ik liever een zware gietijzeren koekenpan. Die klinken door op zo'n mannenkop, hoe dik de schedel ook is!

PUBEGRK: Ge moogt gerust zijn! Uw bompa, meiske, die heeft in zijn leven maar twee dingen gedaan: goed zijn kas vol geslagen en goed pfrt! Ge verstaat mij wel. En vantijd was hij 's morgens nog niet goed de trap af of 't was al van de andere pfrt!

VROUGRK: 't Is toch waar, zeker! Mannen, dat zijn precies kleine kinderen.

PUBEGRK: Mannen? Dat zijn bokken! Hete bokken!

Het Vrouwelijke Griekse Koor geraakt stilaan over haar toeren.

VROUGRK: Als wij er niet geweest waren, zouden ze nog altijd op hun gat bij een vuur zitten in een of andere spelonk!

PUBEGRK: *(Alsmear meer opgewonden)* En ge krijgt dat dan thuis, stinkend naar 't zweet...

VROUGRK: Of dat staat gelijk jongetjes voor de gazettenwinkel naar vuile plaatjes te gapen met maar één dollar op zak!

PUBEGRK: *(Haast schor)* Kan me niet bommen naar wat ze stinken! We geven ze van katoen! Op de goei plaats! De smeerlappen! Hier zie!

VROUGRK: Vulgaire varkens!

PUBEGRK: Holbewoners!

VROUGRK: Bronstige hengsten!

MUIZEKE: *(Tot publiek)* En juist als ze goed opgedraaid zijn, komt Grote Pa binnen die vraagt:

MANGRK: Hewel? Wat is dat hier voor een kiekenkot?

PUBEGRK: Uit mijn keuken! Dit is onder meisjes!

MANGRK: *(Terwijl hij weggaat)* Lucyke, ge zoudt er beter aan doen uw moeder hare kop niet zo zot te maken met seks. Elke keer dat gij of ons Mary naar huis komt en over seks begint te zeveren, durf ik zelfs niet meer te vragen: "Om hoe laat is 't eten gereed?" Want dan bijt ze de neus van mijn gezicht.

PUBEGRK: 't Eten zal gereed zijn als een sloor zoals ik goesting heb om het gereed te maken! En nu potverdekke mijn keuken uit!

Muizeke gaat weg.

De Stem.

Indien u zwenkt of van richting verandert, schakel dan over naar een lagere versnelling terwijl u met matige snelheid doorrijdt.

Het Mannelijke Griekse Koor is de Jongen.

MUIZEKE: 1979. Een lange busreis naar het noorden van de staat New-York. Ik had me net geïnstalleerd om wat te lezen, toen een jongeman naast mij kwam zitten.

MANGRK: *(Met krakende stem)* Wat zijt ge daar aan 't lezen?

MUIZEKE: Vroeg hij. Zijn stem was aan 't breken met wat ik acné op de stembanden noem, zo'n zielig gekraak; geen falset meer, maar ook nog geen tenor. Ik hield hem scheef in 't oog. Hij zat om aandacht te smeken, met van die grote windschermen van oren die in een hoek van negentig graden staan. Hij moest zich waarschijnlijk al scheren, want zijn gezicht had zo'n perzi- kenglans vol puistjes en mee-etertjes. "Ik heb morgen boekbespreking," zei ik hem.

MANGRK: In welk jaar zit gij?

MUIZEKE: "Ik geef les," loog ik. Hij deed zijn uiterste best om zijn stem lager te laten klinken.

MANGRK: Ik zit in 't laatste jaar van 't middelbaar.

MUIZEKE: Loog hij. Het werd buiten stilaan donker. Misschien dat hij daarom... dat zijn stem zo hoog klonk. Ik *voelde* zijn *interesse* vergroten. Ik bleef vijf stappen voor op wat hij in zijn hoofd hoopte, ik antwoordde alleen als het niet anders kon, wachtte beleefd, deed alsof ik verrast was en luisterde. En al die tijd wist ik dat we, zodra we uit de bus stapten, hij me misschien uit eten zou vragen, of als een echte ridder zou aandringen om me naar huis te brengen terwijl hij onderweg zou blijven door zeuren. Tot ik hem uitnodigende op mijn kamer...

Dramaturgisch bekeken, na het haperende en licht komische *eerste bedrijf* kwam er een ultrakorte pauze en een bijzonder bekwaam, krachtig en volgehouden tweede bedrijf. En na de climax aan het eind en een lieflijke ontknoping -net voor de nabespreking- lag ik achterover in het donker en dacht ik aan u, nonkel Piet. Oh. Oh... Dit had charme... De oudere man, de eerste, de praktijkleraar, de epicurist, de al-lang-uitgebluste. En zo wordt de grootmeester bij zijn pietje gepakt. *

(Andere toon) Over mannen, seks en vrouwen. Deel Twee.

In de volgende scène is Muizeke vijftien jaar oud, onhandig en braaf, zoals de gazelle aan de rand van de kudde.

Het Vrouwelijke Griekse Koor is de Moeder.

Het Puberale Griekse Koor is de Grootmoeder.

Het Mannelijke Griekse koor is de Grootvader.

PUBEGRK: Zo stil, meiske? Tong ingeslikt?

MUIZEKE: 'k Ben aan 't luisteren. En aan 't nadenken.

PUBEGRK: Maar natuurlijk. Oortjes gespitst gelijk een echt muizeke. Alles goed aan 't opzuigen gelijk een sponske? Een centje voor uw gedachten.

MUIZEKE: *(Aarzelt om het te vragen, maar ze wil weten)* Hebt ge... Ik bedoel... als ge het doet. Ge weet wel... theoretisch gesproken, als ik het zou doen en ik heb het nog nooit eerder gedaan... Ik bedoel... Doet het pijn?

VROUGRK: Doet wat pijn, schatje?

MUIZEKE: Als een meisje... Als een meisje het voor de eerste keer doet -met een man dus- doet het dan pijn?

* Origineel: This is how the giver gets taken. Giver is slang voor penis.

PUBEGRK: Ha zo? Is 't daarover dat gij allemaal aan 't nadenken zijt...

VROUGRK: (*Kalm*) Alleen maar een beetje. Precies of ge gepitst wordt. En er komt wat bloed aan te pas.

PUBEGRK: Moet ge haar dat allemaal zitten vertellen? Ze is daar nog veel te jong voor.

VROUGRK: 't Is beter dat ze 't van mij te weten komt dan dat ze 't van 't straat opraapt.

PUBEGRK: Zeg maar dat het fameus zeer doet. 't Is doodsstrijd, dat is 't! Precies of ge gaat sterven. En zeker als ge het doet voor ge getrouwd zijt!

VROUGRK: Ma! Ik ga haar de waarheid vertellen. Ik wil niet doen gelijk gij. Ge hebt nooit geantwoord op mijn vragen of die van ons Mary. Sprookjes vertellen, ja en ons zeggen dat we naar een priester moesten gaan. Wat weet een oude mens van tachtig jaar nu van meisjes of vrijen?

MUIZEKE: (*Wordt boos*) 't Is niet eerlijk!

VROUGRK: Ziet ge 't nu? Ge brengt haar van de wijs. Ge jaagt haar schrik aan.

PUBEGRK: Wel besteed! Laat haar maar goed schrik hebben en vooral braaf zijn! Het doet zeer! Voilà... Ge bloedt gelijk een geslacht varken En ge ligt daar en ge zegt: "Waarom, Oh god, hebt gij mij verlaten!"

MUIZEKE: 't Is gewoon niet eerlijk! Waarom zijn het altijd de meisjes die pijn moeten hebben? Waarom moet er altijd bloed aan te pas komen?

VROUGRK: 't Is niet zo veel. En 't is onbeschrijflijk plezant van zodra de pijn afneemt.

PUBEGRK: Ge zijt haar aan 't aanmoedigen om met de eerste de beste hond met een hoed op die ze tegenkomt een milkshake te gaan drinken.

VROUGRK: Ge moet niet bang zijn. Het doet nooit pijn als de man met wie ge naar bed gaat u graag ziet. Het is van 't grootste belang dat hij u echt graag ziet.

PUBEGRK: Waarom gaat ge niet direct naar een motel een kamer voor haar huren, Lucy?

VROUGRK: De waarheid vertellen, daar geloof ik in. Mijn dochter en ik hebben een goede relatie met mekaar. Ze moet me alles kunnen vragen. Ik zit haar geen schrik aan te jagen met onnozele verhaaltjes over Eva en de slang die ons eeuwig in

de verdoemenis heeft gestort en dat wij vrouwen onze kinderen in helse pijn op de wereld moeten zetten.

PUBEGRK: Als ze even nadenkt voor ze haar broek uitdoet dat zou er in deze familie eindelijk iemand zijn die zijn middelbare school uit doet!

Muizeke voelt wat er gaat komen en trekt zich stilletjes terug.

VROUGRK: Ma! Als gij en onze pa me zouden gesteund hebben, dan had ik niet moeten trouwen met die... die vuile, smerige...

PUBEGRK: Ge vindt hem goed genoeg nadat ge zijne kop zot hadt gemaakt! Al wat ge hebt, dat hebt ge zelf gezocht! Voilà!

VROUGRK: Ge hadt me kunnen helpen! Ge hadt me een en ander kunnen uitleggen over de dingen van 't leven!

PUBEGRK: Ik heb u uitgelegd wat mijn moeder mij heeft uitgelegd. Een meid met haar rok omhoog kan altijd harder lopen dan een vent met zijn broek naar beneden!

Grootvader betreedt de arena. Muizeke trekt zich nog verder terug.

VROUGRK: En als ik aan u iets vroeg, dan kreeg ik te horen...

MANGRK: Wie zijn gat verbrandt, moet op de blaren zitten! Gij...

Freeze voor het Griekse Koor. Muizeke komt naar voor.

MUIZEKE: En zo ging het maar door. Zelfs jaren later waren ze er nog niet slimmer op geworden..

Het Mannelijke Griekse Koor beweegt, maar uit zijn mond komt niet het verwijt dat hij van plan was te uiten, maar wel:

MANGRK: DoBeeDoWah!

Idem voor het Vrouwelijke Griekse Koor. Zij zegt iets als:

VROUGRK: ShooBeeDooBeeShooBeeDooWah!

De twee beginnen in close harmony te zingen, tot het Puberale Griekse Koor invalt. Ze brengen een Motown Doowah nummer. In the Still of the Night (The Five Satins), Dedicated to the One I love (Mamas & Papas) of elk nummer van Sam Cooke (You send me, Hold on...) kan dienen.

De harmony wordt overgenomen door het originele nummer dat we nu luid horen op de autoradio van Nonkel Piet. Het is Muizeke die zonet de zender gekozen heeft. Ze zit naast Nonkel Piet, die chauffeur is.

MUIZEKE: Ha, dat klinkt al beter.

PIET: *(Buigt naar voor en vermindert het volume)* Ge kunt uw eigen zelfs niet meer horen nadenken.

Muizeke antwoordt niet. De Stem komt tussenbeide.

De Stem.

Voor u vertrekt:

Ga steeds na of er zich geen obstakels onder uw wagen bevinden zoals gebro- ken flessen, boomtakken of lichamen van kleine kinderen. Elk jaar komen hon- derden kinderen op hun eigen oprit onder de wielen van onoplettende chauffeurs terecht. Kinderen rekenen op u. Controleer daarom telkens de onderzijde van uw wagen alvorens te vertrekken!

De tweede Stem.

Wij ontkoppelen en schakelen in achteruit.

In de volgende scène kunnen erotische foto's uit de jaren '50 getoond worden van wa- gens met pin-ups die op de motorkap zitten, aan de zijkant staan, de auto met een tuinslang besproeien, enz... De laatste foto zou er een moeten zijn van Muizeke die po- seert naast een Bel Air of een andere wagen uit de jaren '50.

MUIZEKE: 1967. Een parkeerplaats met zicht op de landerijen van Beltsville, Mary- land. Een jongentje leert zijn ware liefde kennen.

PIET: *(Met vertedering in de ogen)* Natuurlijk, mijn favoriete wagen is en blijft de '56 Bel Air Sports Coupé. Chevrolet verkocht meer '55-ers, maar de '56... V-8 Power met optie voor een Corvette. 225 paardenkracht: vloog van 0 naar 60 mijl in 8,9 seconden!

MUIZEKE: *(Tot publiek)* Lang na de memmen van zijn moeke, maar voor zijn eerste echte vrouwenborsten.

PIET: Super Turbo-Fire. Een ongelooflijke kracht! Mechanische tuimelaars, Dub- bele vier tact carburator, lichtgewicht kleppen, dubbele uitlaat...

MUIZEKE: *(Idem)* Na zijn melkske, maar voor zijn eerste pint.

PIET: Speciaal inlaat verdeelstuk, bovenliggende nokkenas, en de stevigste com- pressie die Chevrolet ooit heeft geproduceerd.

MUIZEKE: *(Idem)* Lang nadat hij uit het geboortekanaal werd gecompresseerd, maar voor hij er een deel van zichzelf terug induwt, wordt het jongetje verliefd op datgene wat zijn gewicht zo snel mogelijk vér-draagt.

PIET: Ik wil dat ge uw wagen vanbinnen en vanbuiten kent. Zijt ge er nog? Muizeke?

Hier de laatste foto.

MUIZEKE: Watte?

PIET: Ge zijt aan 't dromen. Ge moet u beter concentreren.

MUIZEKE: Sorry.

PIET: Oké. Ga achter het stuur zitten. *(Ze doet het)* Oké. Toon me nu wat ge doet voor ge de wagen start.

MUIZEKE: *(Met de handen in haar schoot begint ze te giechelen)* Ik weet het niet, nonkel Piet.

PIET: Komaan, zeg! Wat is het eerste dat ge moet regelen?

MUIZEKE: De bandjes van mijn bh?

PIET: Muizeke, wat is het allerbelangrijkste aan een wagen dat ge van hier vanbinnen uit moet controleren?

MUIZEKE: Ha, maar dat weet ik! Ik controleer eerst of de radio niet meer op ons ma haar brolmuziek staat.
Ze kiest een zender en we horen een Amerikaanse hit uit de jaren '60.

PIET: *(Plots heel gedecideerd)* Radio uit! Nu! *(Ze gehoorzaamt)* Als ge met uw eigen wagen zult rijden en uw rijbewijs hebt, dan moogt ge aan uw radio liggen prutsen zoveel ge wilt. Maar zolang ge een voorlopig rijbewijs hebt en in mijn wagen zit, wil ik dat al uw aandacht naar de weg gaat.

MUIZEKE: Ja, nonkel Piet.

PIET: Oké. Nu de zetel. Schuif hem naar voor of zet hem hoger. *(Ze doet wat met de zetel)* Kussen nodig?

MUIZEKE: Nee, 'k zit goed.

PIET: Nu zoudt ge aan alle knoppen en hendels moeten kunnen. En uw voeten bij de koppeling, de rem en het gaspedaal. Kan dat?

MUIZEKE: Dat kan.

PIET: Oké. Zijspiegels. Ge moet de rechterkant van uw wagen amper kunnen zien in uw rechterspiegel. Lukt dat?

MUIZEKE: Iets meer naar buiten draaien.

PIET: Oké. Beter zo?

MUIZEKE: Nog iets... Ja, da's goed.

PIET: Nu de linker. Nogmaals, ge moet goed achteruit kunnen zien. Ajusteer uw spiegel tot hij goed zit. *(Ze doet het)* Nu wil ik dat ge uw binnenspiegel regelt. Draai hem zo dat ge langs achter alles ziet. *(Ze doet het)* Oké. Deuren op slot. Zorg ervoor dat alle deuren op slot zijn.

MUIZEKE: *(Onnozel)* Maar dan zit ik hier opgesloten met u alleen...

PIET: Doe niet onnozel.

MUIZEKE: Goed. Dan zitten we gewoon opgesloten.

PIET: Met de verluchting en de ontdooiing houden we ons later wel bezig. Ik leer u rijden met een wagen met versnellingen. Eens dat ge dat onder de knie hebt, kunt ge met alles rijden. Ik wil dat ge met om 't even welke wagen kunt rijden, om 't even welke bak. Oké? Met versnellingen hebt ge alles onder controle: op glad wegdek, als uw remmen het laten afweten, als ge plots gas moet geven... 't Is in 't begin misschien iets lastiger, maar op de duur is 't gelijk ademen. Nu, twee handen op het stuur. Ik wil u nooit met één hand zien rijden. Nooit. Altijd de twee. Ja? *(Ze aarzelt)* Hewel, wat scheelt er?

MUIZEKE: Als ik met mijn twee handen het stuur moet vasthouden, hoe moet ik dan op die van u slaan?

PIET: *(Rustig en ernstig)* Muizeke, luister. En luister goed. We gaan hier geen zever beginnen verkopen. Rijden is een ernstige zaak. Ik zal u nooit aanraken als ge aan 't rijden zijt. Hebt ge dat goed begrepen?

MUIZEKE: Oké, nonkel Piet.

PIET: Handen op negen en op drie uur. Zo hebt ge een maximum controle over uw stuur om een draai te nemen. *(Piet is even stil. Muizeke wacht op verdere instructies)* Goed. Rustig zitten en naar mij luisteren, Muizeke. Oké? Nu wil ik dat ge uw handen even van het stuur haalt en ze bekijkt. *(Muizeke kijkt een beetje dom, maar ze doet wat hij vraagt)* Dit zijn uw twee handen. Als ge aan het rijden zijt, ligt uw leven in uw twee handen. Beseft ge dat? *(Ze knikt)* Ik heb geen kinderen. Gij zijt voor mij zowat het enige wat daar op lijkt. Daarom wil ik u iets schenken. Iets dat voor mij van groot belang is. Autorijden heeft iets speciaals. Als alles onder controle is, en ge zijt alleen met uw machine en de weg, dan hebt ge iets dat geen mens u kan afnemen: macht. Ik voel me nergens beter mezelf dan in mijn wagen. En dat is een gevoel dat ik u wil meegeven. Daar, buiten, lopen een hoop klootzakken rond: getikten, arrogante idioten, dronkenlappen, rotkin- deren en van die gozers die niet weten wat ze daar eigenlijk lopen te doen. En gij moet die leren zien. Ik wil dat ge leert rijden zoals een man.

MUIZEKE: Wat wil dat zeggen?

PIET: Mannen hebben geleerd een auto vol zelfvertrouwen te besturen: met agressie.

Ze zijn alert. De weg is van hen. Ze rijden defensief, ze houden de andere constant in 't oog. Vrouwen zijn eerder beleefd, ze aarzelen meer. En dat kan fataal zijn. Gij gaat leren voorzien wat de andere gaat doen, nog voor hij het doet. Als er een ongeluk gebeurt waarbij tien wagens betrokken zijn en waarin doden kunnen vallen, dan gaat gij er u doorheen sturen, door gas te geven als het moet en zo de enige te zijn die er heel- huids vanaf komt. Ik weet niet hoe lang gij of ik gaan leven, maar we zijn ver- domd zeker dat we niet gaan sterven in een auto. Bijgevolg: als ge met mij wilt leren rijden, dan wil ik dat ge dit alles heel ernstig opneemt.

MUIZEKE: Dat zal ik doen, nonkel Piet. Ik wil dat gij mij leert rijden.

PIET: Goed. En ge gaat van de eerste keer slagen in uw rijexamen, verstaan? Ik wil een perfecte score. Eer de volgende vier weken voorbij zijn, kent ge dit schatje vanbinnen en vanbuiten. Behandel haar dus met het nodige res- pect.

MUIZEKE: Waarom is het een *zij*.

PIET: Goede vraag. Het moet niet echt een *zij* zijn, maar als ge uw ogen sluit en denkt aan iemand die bij de minste aanraking reageert, iemand die u alles geeft, die alles doet wat ge vraagt, dan denk ik dat ik haar altijd als een *zij* zal zien. Maar gij noemt haar zoals ge wilt.

MUIZEKE: (*Tot publiek*) Ik sloot mijn ogen en besloot het geslacht niet te veranderen.

De Stem.

Defensief rijden houdt in dat u zich in een bepaalde verkeerssituatie beschermt tegen gevaarlijke en onvoorziene omstandigheden. Door vooruit te denken kan de defensieve bestuurder zich aanpassen aan weersveranderingen, onvoorziene gebeurtenissen op het wegennet en platgereden kadavers op het wegdek.

Goed defensief rijden betekent grondige mentale en psychische voorbereiding. Bent u er klaar voor?

De tweede Stem.

Wij ontkoppelen en schakelen in achteruit.

MUIZEKE: 1966. Antropologie van het vrouwelijke lichaam in het eerste jaar middelbaar onderwijs. Of: een wandeling langs een assortiment tietten.

In deze scène horen we een ritmische biep, als van een seintoestel. Muizeke kan het niet direct thuisbrengen. Niemand anders schijnt het te horen.

MANGRK: De hall van de Francis Scott Key Middenschool.

Een schoolbel. Het Griekse Koor verandert van klaslokaal en komt samen in de hall. Het is alsof ze samenzweren.

PUBEGRK: Ze is daar!

Muizeke komt op. Het Mannelijke Griekse Koor moet plots heel hard niezen alsof hij een allergische aanval krijgt.

VROUGRK: Jerome? Jerome! Wat scheelt er?

MANGRK: Weet niet... Kan niet ademen... Haal... Muizeke...

PUBEGRK: Hij heeft lucht nodig!

VROUGRK: Kunt ge ons niet helpen?

MUIZEKE: Wat heeft hij? Wilt ge dat ik de verpleegster roep?

Het Mannelijke Griekse Koor haalt fluitend adem, grijpt naar zijn keel en snuift in de richting van Muizeke's borsten.

MANGRK: Nee, 't is in orde. Ik heb het altijd zitten als ik in de buurt ben van iets waar ik allergisch voor ben.

MUIZEKE: Jongen toch... Waar zijt gij dan allergisch voor?

MANGRK: *(Grijpt haar borsten)* Schuimrubber!

Het Griekse Koor schatert het uit. Ze verspreiden zich.

MUIZEKE: Jerome! Stuk ongeluk! Vuile rotzak!

PUBEGRK: Niets zo lelijk als een kwaai kat!

VROUGRK: Echt, een beetje zin voor humor zou geen kwaad kunnen.

De Stem.

Goed defensief rijden betekent grondige mentale en psychische voorbereiding. Was u er wel klaar voor?

VROUGRK: Na de turnles: de doucheruimte.

Gesproei van een douche. Het Vrouwelijke Griekse Koor en Muizeke verschijnen met badhanddoeken rond hun lichaam. Hoewel ze gekleed zijn, is het alsof ze naakt zijn. Ze staan te aarzelen bij de douche.

MUIZEKE: 't Water ziet er goed heet uit.

VROUGRK: Oeoeoe...

De vrouwelijke leden van het Griekse Koor gaan de eerste stap duidelijk niet zetten. Eentje steekt een vlugge teen onder de straal.

MUIZEKE: Hoe vlugger we eraan beginnen, hoe vlugger het achter de rug is.

VROUGRK: Yep. Doe maar. Ik ben nog aan 't afkoelen.

MUIZEKE: Oké. Sally? Doet ge mee?

PUBEGRK: Doe gij maar.

Muizeke haalt diep adem, laat haar handdoek vallen en stapt de douche in. De twee anderen bekijken haar, lachen en geven een klap boven het hoofd.

PUBEGRK: Dat gelooft toch geen mens!

VROUGRK: Heb ik het niet gezegd! Geen schuimrubber. Ik win! Jeroen moet me 50 cent!

De Stem.

Was u er wel echt klaar voor?

Muizeke haast zich om de handdoek rond haar lichaam te draaien. Plots horen we Motownmuziek en gaan we over naar...

VROUGRK: De Sock Hop! *

Muizeke staat tegen een muur met haar klasgenootjes. Het Puberale Vrouwelijke Koor staat op de dansvloer. Terwijl ze danst, lipt ze de muziek.

MUIZEKE: 'k Weet niet... Misschien ligt het aan mij, maar... Hebt gij soms ook het gevoel dat ge een wandelende flauwe mop zijt?

VROUGRK: Wat bedoelt ge daar nu mee?

MUIZEKE: Wel, ik zal u eens een hele flauwe vertellen. (*Vrougrk gebaart van "laat maar"*) Roodkapje stapt door een groot, donker bos en plots springt de grote

* Dansfeestje op school, met orkestje. Je kan het VROUGRK eventueel laten zeggen: T-dansant op school.

boze wolf te voorschijn. Hij trekt haar blouse open en grijpt haar bij haar borsten. En Roodkapje begint te lachen en zegt: "Mijn geld gaat ge daar toch niet vinden, want dat zit in mijn mandje!"

Muizeke lacht. Het Vrougrk blijft stoïcijns.

VROUGRK: Gij kunt soms echt raar doen...

Op een andere plaats van de scène, in een vreemd licht, staat Nonkel Piet vol bewon-

dering naar Muizeke te kijken. Hij zet een driepikkel klaar.

MUIZEKE: Voelt gij u dan nooit... bewust van uzelf? Alsof er altijd iemand naar u staat te kijken?

VROUGRK: Daar heb ik geen probleem mee. Oh, kijk. Greg is daar om met u te dansen.

Het Vrouwelijke Griekse Koor staat te fezelen. Het Mannelijke Griekse Koor is Greg, een beleefd jongetje, eerlijk, maar wat onbeholpen, wiens hoofd bij Muizeke amper op borsthoogte komt.

PUBEGRK: *(Gemaakt vriendelijk)* Dag, Gregje...

Maar Gregje hoort haar niet. Hij is maar op één ding geconcentreerd.

MANGRK: Goede avond. Mag ik deze dans van u?

MUIZEKE: *(Vriendelijk)* Echt vriendelijk, Greg. Maar ik denk dat ik deze eens ga overslaan.

MANGRK: Oh... Oké. Volgende keer beter. *(Hij gaat weg. Muizeke ontspant zich)*

PUBEGRK: Oooh...

VROUGRK: Daar zou toch iemand medelijden moeten mee hebben...

Muizeke verstart. Ze heeft Nonkel Piet gezien.

MUIZEKE: Hij is toch zo kleintjes...

PUBEGRK: Daar kan 't sukkeltje ook niets aan doen...

MUIZEKE: Hij komt amper tot hier. *(Gebaar)* Ik denk dat hij me alleen maar vraagt voor de rocknummers, om te kijken naar mijn... ge weet wel... hoe alles op en neer wiebelt.

VROUGRK: Ik wou dat ik uw probleem had.

Een nieuw nummer. Greg loopt naar Muizeke.

MANGRK: Nogmaals goede avond. Mag ik zo vrij zijn u opnieuw ten dans te vragen.

MUIZEKE: Ik vind dat heel fijn van u, Greg, maar... Ik heb het zo niet voor die snelle nummers.

MANGRK: Geen probleem. 't Is oké. *(Hij gaat weg)*

PUBEGRK: 't Is toch zo... zelig.

Muizeke voelt dat Nonkel Piet op haar staat te wachten.

VROUGRK: Ik zal u eens wat zeggen. Ge zoudt het als een compliment moeten opvatten dat de jongens u willen zien staan wiebelen. 't Zijn jongens voor iets. Wat moeten ze anders doen?

MUIZEKE: Ge hebt misschien gelijk. Maar soms voel ik mij alsof ik te maken heb met buitenaardse levensvormen, twee vleesbergen die zich aan mijn borst hebben vastgezogen en mij gebruiken om zich uit te breiden. En daarna nemen ze de heerschappij van de wereld over en blijven ze groeien, met een eigen wil, tot ik bezwijk onder hun gewicht en ze alle leven uit mijn lichaam hebben gezogen en ik ten slotte verschrompel, terwijl zij dikker en dikker worden en...
(Haar klasgenoten staan haar vol ongeloof aan te gapen)

VROUGRK: Gij zijt het raarste meisje dat ik al ontmoet heb.

Muizeke probeert alles weg te lachen, maar ze heeft eerder zin om te wenen.

MUIZEKE: Of misschien heeft iemand bij mij radiozenders ingeplant met een frequentie die ik niet kan horen, die door meisjes niet kan ontdekt worden, maar die signalen uitzenden naar mannen die gebiologeerd staan te kijken, alsof het gaat om sirenen die hen roepen om zich op deze *rotsen* te pletter te gooien.

De muziek wordt een slow, misschien "Surfer Girl" van The Beach Boys, maar boven deze muziek klinkt nog steeds de ritmische, haast hypnotische biep die blijkbaar alleen gehoord wordt door Greg en Nonkel Piet. Muizeke hoort het ook en vol afschuw staart ze naar haar borst. Als in trance beantwoordt Greg het signaal en schaart hij zich aan haar zijde, of beter, komt hij voor haar terecht. Als een zombie, met wijdopen ogen begaapt hij haar enorme ornament.

MANGRK: Dit is een slow. Ik hou eigenlijk ook niet van die heel snelle nummers.

Muizeke weet dat Nonkel Piet kijkt. De signalen dwingen haar naar hem. Het zijn niet langer zenders, maar een soort elektromagnetische kracht, die haar roept. En hij verwacht haar. Ze moet absoluut van die dansvloer geraken!

MUIZEKE: Greg, ge zijt echt een lieve jongen, maar ik hou gewoon niet van dansen.

MANGRK: Oh, maar dat geeft niet. We moeten niet bewegen of zo. Ik kan u vasthouden en we kunnen een beetje staan wiebelen.

MUIZEKE: Wiebelen! Nee! Het spijt me, ik moet weg. Er heeft mij iemand gebeld.

Ze steekt de dansvloer over. De biep stopt. Andere belichting, de muziek blijft dezelfde. Terwijl Muizeke zich tot het publiek richt, bereidt ze zich voor op de volgende scène. Ze kan een strak mouwloos topje aantrekken of een doorkijkblouse en een strakke broek.

MUIZEKE: *(Tot publiek)* Het huis van een man heeft een speciaal kamertje, een zone apart. Het kan de zolder zijn, het bureau of een geheime schuilplaats. En er hangt altijd een onzichtbaar bordje, zoals in een oude boomhut: verboden voor meisjes. Hier, ver van vrouwelijke ogen, bewaart hij zijn mannelijke

speelgoed: Vargas pin-ups, base-ballprentjes. Een vleugje tabak en WD-40 spray. *(Ze snuift diep)* Een snuifje van zijn Bay Rum. Haa... *(Ze geniet even van de geur)* Hier bewaart hij zijn geheimen: een viool of een saxofoon, zijn drumstel of zijn doka en zijn stapels Playboys. *(Met een zucht)* In het huis van mijn tante Mary was de kelder -laten we zeggen- het turfkantoor van mijn Nonkel Piet.

De Stem.

Wij schakelen nu in achteruit.

MUIZEKE: 1965. De fotoreportage.

Muizeke betreedt de scène als een nerveuze, maar nieuwsgierige dertienjarige. De muziek van de vorige scène gaat over in iets van Roy Orbison (Oh, Pretty Woman heeft die stevige beat!) Nonkel Piet is bezig met zijn camera. Net als tijdens de rijles is hij competent en geconcentreerd. Muizeke staat wat onhandig te kijken. Hij kijkt door de Leica op de driepikkel, regelt lichtinval, enz...

MUIZEKE: Is tante Mary... ?

PIET: Naar een matinee in de schouwburg. Met uw moeder. We hebben al de tijd.

MUIZEKE: Maar als ze...

PIET: Ik heb hen gezegd dat gij en ik werk hadden met de camera. Ze zullen niet naar beneden komen. *(Muizeke is stil en luistert)* Luister, ge zijt toch zeker dat ge dit wilt doen?

MUIZEKE: Ik heb gezegd dat ik het zou doen, maar...

PIET: Weet ik. Ge hebt de grens duidelijk getrokken.

MUIZEKE: *(Gerustgesteld)* Ja. Geen frontaal bloot.

PIET: Goeie hemel, meid. Waar haalt ge 't?

MUIZEKE: *(Defensief)* Ik lees ook dingen.

PIET: *(Probeert niet te lachen)* En ik lees Playboy uitsluitend voor de interviews. Oké, ik wil andere muziek hebben.

Hij gaat naar de bandopnemer en spoelt door. We horen Sweet Dreams van Roy Orbison.

MUIZEKE: Ik wist niet dat gij daar naar luisterde.

PIET: Ik ben geen ouwe zak, weet ge. Ik probeer bij te blijven. Hoort ge dat nummer graag? *(Ze knikt bevestigend)* Goed. Luister dan. Bij professionele fotoreportages wordt er altijd muziek gespeeld. Oké? Ik wil dat ge gewoon geniet van de muziek. Luister er naar met uw lichaam. En reageer.

MUIZEKE: Reageren op de muziek met mijn... lichaam?

PIET: Juist. Het is bijna als dansen. Kom, ga op het krukje zitten.

Nonkel Piet helpt haar het krukje op. Met zijn grote, bekwame handen bewerkt hij haar haren en brengt hij haar gezichtje in de juiste positie. Hij neemt haar bij de schouders en bekijkt haar met kritische blik. Dan maakt hij een paar knoopjes van haar blouse los en wrijft met de vingers over haar borstbeen, terwijl hij het kraagje schikt. Alles gebeurt als terloops, rustig, schijnbaar zonder bijbedoelingen. Muizeke zwijgt, zit stil en sluit de ogen.

PIET: Alles oké?

MUIZEKE: Ja.

PIET: *(Terwijl hij naar de camera gaat)* Ik blijf nu tegen u praten. Luister zonder te reageren op wat ik zeg; luister alleen naar de muziek. Wieg misschien wat heen en weer. Ik controleer het licht.

MUIZEKE: Maar... Gij gaat toch naar mij staan kijken?

PIET: Nee. Ik ben er niet. Alleen mijn stem. Beeld u in dat ge alleen in uw kamer zit op een vrijdagavond. Met muziek. Beweeg alleen maar, Muizeke.

Muizeke sluit de ogen. Eerst zit ze rustig, dan gaat ze stilaan op in de muziek en begint ze mee te wiegen. De camera begint te zoemen. Tijdens de reportage kunnen op het scherm foto's verschijnen van de actrice die Muizeke speelt, afgewisseld met modellen uit Playboy, Calvin Klein en de Victoriaanse Alice Lidell door Lewis Carroll.

PIET: Dat ziet er fantastisch uit. Oké. Doe zo verder. De kin iets hoger. Blijven bewegen. Da's mijn grote meid. Ge zijt een heel mooie jonge vrouw. Wist ge dat?

Muizeke bloost. Nonkel Piet maakt nog een foto. Deze zou op het scherm te zien moeten zijn.

PIET: Blijven luisteren. *(Muizeke sluit opnieuw de ogen)* Want dat zijt ge. Voor een dertienjarige hebt ge het lichaam waar een twintigjarige zou voor sterven.

MUIZEKE: De jongens op school spreken anders.

PIET: De jongens op school zijn primitievelingen in korte broekjes. Gij zijt tien jaar op hen vooruit. *(Nog een foto. Lichte glimlach op het scherm)* Meisjes worden vrouwen lang voor jongens mannen worden.

MUIZEKE: Hoe komt dat?

PIET: Weet ik niet, Muizeke. Maar 't is een zegen voor mannen. Blijven bewegen.

Zet u eens flink rechtop. Steun met de handen naar achteren en gooi uw hoofd achterover. *(Op het scherm: een foto van een Playboy-model in deze pose)* Fantastisch. Die was zéér goed. Draai nu het hoofd. *(Foto)* Mooi zo.

MUIZEKE: *(Met uitdagende blik)* Ik denk dat tante Mary mooi is.

PIET: *(Onbeweeglijk. Dan...)* Mijn vrouw is een heel mooie vrouw. Maar haar schoonheid sluit de uwe niet uit. Alle vrouwen in uw familie zijn mooi. Ik denk zelfs dat *alle* vrouwen het zijn. *(Nog een paar foto's)* Draai uw hoofd nu naar links. Goed. Nu, strijk met de rug van uw hand over uw wang, ga heel traag naar boven en strijk uw haren achteruit. *(Opnieuw een klassieke Playboy of Vargas foto)* Goed zo. Hou nu een hand achter uw hoofd, strek uw lichaam. Glimlach. Muizeke, ik wil dat ge aan iets denkt dat u doet lachen.

MUIZEKE: Ik moet aan niks denken.

PIET: Oké. Denk dan aan Grote Pa die in de woonkamer achter uw moemoe zit. *(Muizeke slaat het hoofd achterover en lacht luid. Klik. We zien de foto)* Goed zo. Nu de twee handen achter het hoofd. Prachtig! Zo houden. Ge doet het fantastisch. Als we zo voortdoen hebben we over vijf jaar een schitterende, professionele portfolio.

MUIZEKE: *(Ze stopt)* Wat wilt ge daar mee zeggen, over vijf jaar?

PIET: Voor uw achttiende moogt ge aan de Playboy geen werk presenteren.

Hij maakt meer foto's, maar beseft dat hij een fout gemaakt heeft.

MUIZEKE: Wacht eens... Da's een grapje, hé, nonkel Piet?

PIET: Begot nee. In de Playboy komt ge maar als ge de allerbeste zijt. En gij zijt de allerbeste.

MUIZEKE: Dat doe ik niet!

Nonkel Piet stopt met fotograferen. Hij zet de muziek af.

PIET: En waarom niet? Er is niets verkeerd met Playboy. Dat is een heel chic...

MUIZEKE: *(Opgewonden)* Maar ge hadt toch gezegd dat ik naar 't school moest gaan?

PIET: Wacht even... Muizeke... Zo is het niet. Heel wat respectabele vrouwen staan model voor Playboy, beroemde actrices, gediplomeerde vrouwen. Er verschijnt ieder jaar zelfs een academische uitgave.

MUIZEKE: Zoiets doe ik niet, zeg ik! Ge gaat die foto's tonen aan andere mensen, die... Aan andere mannen, die... gaan zien... wat ik doe. Elke jongen van hier kan dat kopen. Waarom zoudt ge dat ooit willen... delen?

PIET: Wow, wow... Ogenblikje. Luister liever eens naar mij, Muizeke. Luister. Er

is niks verkeerd met wat wij doen. Ik ben heel fier op u. Ik denk dat ge een prachtig lichaam hebt en een nog veel prachtiger karakter. Waarom zouden andere mensen dat niet mogen appreciëren? Er is niets om u over te schamen.

MUIZEKE: *(Gekwetst)* Maar het is iets... Iets dat ik alleen voor u doe... Ge hebt gezegd dat het onder ons bleef.

PIET: Klopt. En als gij er zo over denkt, dan is het over vijf jaar nog zo. Oké? Ik weet dat ge niets tegen uw eigen wil zult doen. *(Hij gaat naar de camera)* Wilt ge er nu mee stoppen? Ik heb anders nog een paar foto's op mijn rolletje zitten.

MUIZEKE: Ik wil niet dat iemand dit ziet.

PIET: Ik zweer het u. Niemand. Ik bewaar dit als een schat. Ge hebt het alleen voor mij gedaan.

Muizeke, onder de indruk, zit nog steeds op het barkrukje. Ze sluit de ogen.

PIET: Muizeke? Doe uw ogen open en kijk naar mij. *(Ze schudt van nee)* Komaan. Doe gewoon uw ogen open, schatje.

MUIZEKE: Als ik naar u kijk... Als ik naar de camera kijk, gaat ge weten wat ik denk. Gij ziet recht door mij.

PIET: Niet waar. Ik wil dat gij naar mij kijkt. Goed dan, ik wil dat ge luistert. Muizeke. *(Pauze)* Ik zie u graag.

Ze opent de ogen. Ze is geschrokken. Nonkel Piet maakt de foto. Op het scherm zien we recht door haar.

PIET: *(Zacht)* Wist ge dat? *(Ze knikt)* Al van de eerste dag dat ge geboren zijt.

MUIZEKE: Ja.

Ze blijven mekaar bekijken. Pauze. Muizeke maakt de knopen van haar blouse los.

De Stem.

Stilzwijgende toestemming.

Wanneer u als enkeling in de staat Maryland een motorvoertuig bestuurt, dan dient u rekening te houden met de *stilzwijgende toestemming*. Indien u niet instemt met een bloedproef na de alcoholtest kunnen zware sancties het gevolg zijn: inbeslagname van het rijbewijs, een boete, gemeenschapsdienst, mogelijk zelfs gevangenisstraf.

De motor loopt nu stationair.

Het Vrouwelijke Griekse Koor is Tante Mary.

Ze maakt zich mooi alvorens te verschijnen en neemt plaats op de barkruk vanwaar ze het

publiek vriendelijk zal toespreken.

VROUGRK: Mijn echtgenoot was een goede man. Is. Is een goede man. Elke avond doet hij de afwas. Hij is nog niet goed thuis of de vuilnisbak staat al buiten. Hij werkt in de tuin of heft zware dingen op, iets wat ik niet kan. Iedereen in de buurt vraagt mijn Piet -echt waar- vrouwen, getrouwd of alleenstaand, of mannen die niet zo handig zijn als hij. Er wordt voortdurend op onze deur geklopt om 's morgens een auto te doen starten of omdat hij iemand ergens naartoe moet voeren of omdat hij een voetpad moet schoonvegen. Ik moet maar naar buiten kijken, of daar staat mijn Piet, zie, aan 't werk in hemdsmouwen.

Ik weet dat ik geluk heb met een man die zich van 's morgens tot 's avonds uitslooft. En dan zeg ik nog niks over de overuren die hij elk jaar klopt. Mijn brave zuster, die krijgt van hem elk jaar -als we bij haar gaan dineren- een nieuwe sjaal, of iets met een diamant in of zo, of tickets naar de Bermuda's.

Ik weet dat hij het moeilijk heeft. Maar daar praten we liever niet over. Ik vraag me soms af wat er tijdens de oorlog met hem kan gebeurd zijn. Jongens die in de oorlog hadden gevochten, zijn achteraf nooit opgevangen om over hun problemen te praten. Mannen van de generatie van mijn Piet werden verondersteld verder te leven alsof er niets gebeurd was. Soms voel ik het wel, hoe hij zijn problemen probeert te verwerken. En die zitten soms diep onder het litteken. Maar wij spreken daar niet over. Als hij mij in huis komt opzoeken en zonder reden wat blijft rondhangen, weet ik dat hij het weer moeilijk heeft. Dan hou ik de toon luchtig. Ik bespreek met hem een nieuw recept, of ik heb het over iets dat ik gekocht heb of we kletsen gewoon wat. Dan zitten we in zijn mooi opgeruimde zitkamer of we luisteren naar het tikken van de hangklok. Ik ben ervan overtuigd dat huiselijkheid een balsem is voor mannen die het niet meer zien zitten.

(Scherp) Ik ben niet gek! Ik weet goed genoeg wat er gebeurt. Ik wou dat ge zoudt voelen hoe hard mijn Piet ertegen vecht. Maar 't is zwemmen tegen de stroom op. Wat voor mijn Piet van belang is, is dat hij weet dat ik altijd aan de oever op hem zal staan wachten. Want ik geloof in hem, ik weet dat hij niet kopje onder gaat, dat hij het nooit opgeeft.

Over mijn nichtje wil ik kort zijn. 't Is een leep schepsel, dat is ze. Een die perfect weet wat ze doet. Ze heeft mijn Piet rond haar vinger gewonden en ze denkt dat het allemaal een groot geheim is. Nog zo een die mijn echtgenoot misbruikt. Tot de dag dat ze hem beu is.

Ik tel de dagen af dat ze naar de school vertrekt. Dan kan ze daar de mensen manipuleren zoveel ze wil. En dan zal mijn Piet terugkeren naar mij en dan zal hij in de keuken zitten terwijl ik een taart bak of hij zit naast mij, 's avonds, als ik wat verstelwerk doe.

Ik heb veel geduld. Ik wil alleen mijn echtgenoot terug.

Ik tel de dagen af...

De Stem.

Wij schakelen nu in achteruit.

MANGRK: Muizeke's dertiende kerst. Nonkel Piet doet de afwas. Kerstmis 1964.

Nonkel Piet in hemd en das. Mooi gestreken broek. Hij draagt een voorschoot en droogt af. Hij is in een stemming die we nog niet kennen: stil en somber. Muizeke bekijkt hem even voor ze naar hem toestapt.

MUIZEKE: Nonkel Piet? (*Hij antwoordt niet en droogt verder af*) Ik wist niet waar ge naartoe waart. (*Hij knikt gelaten. Zij beschouwt dit als een toelating om te naderen*) Wilt ge niet even bij ons komen zitten.

PIET: Nee, ik doe liever de afwas.

MUIZEKE: (*Pauze. Ze blijft hem aankijken*) Gij zijt bij mijn weten de enige man die ik ken die helpt met de afwas. (*Hij antwoordt niet*) Ik vind dat tof.

PIET: Mijn vrouw staat al de ganse dag op haar benen. En uw ma en uw moemoe ook. Dus...

MUIZEKE: Grote Pa doet nooit de afwas. Gij wel.

PIET: Omdat ik vind dat wij mannen in de weer moeten zijn voor onze vrouwen. Ze sloven zich voortdurend voor ons uit. En dan is het heel gewoon om een massa vreet naar binnen te stouwen en daarna half verdoofd te blijven liggen terwijl de vrouwen de boel kunnen opruimen.

MUIZEKE: Zeg, dat ziet er een echt degelijke camera uit die tante Mary u gekocht heeft.

PIET: Klopt. Hij is ook erg degelijk.

Pauze. Nonkel Piet wast verder af, maar er is een duiveltje in hem geslopen.

MUIZEKE: Heeft Grote Pa u weer eens gekwetst?

PIET: Wat? Oh, dat raakt me niet meer. Familie is familie. Ik heb liever dat hij op mij zit te... Ik let niet meer op hem, Muizeke.

MUIZEKE: Zijt ge kwaad op ons?

PIET: Nee, Muizeke. Ik ben niet kwaad.

Pauze.

MUIZEKE: We hebben u gemist met Thanksgiving. Allee, ik toch. Ik heb u gemist.

PIET: Wel, er waren... een paar probleempjes. En ik wou de Thanksgiving voor niemand verpesten.

MUIZEKE: Nonkel Piet? (*Voorzichtig*) Zoudt ge vanavond alstublieft niet meer willen drinken?

PIET: Ik heb toch nog niet erg... overdreven?

MUIZEKE: Nee... *(Pauze)* Waarom drinkt ge zo veel?

PIET: *(Hij houdt op en denkt na)* Luister, Muizeke... Laat mij het zo uitleggen. Er zijn mensen die in hun buik een soort *vuur* hebben. Ik denk dat die in Wall Street werken of alle dagen naar hun kantoor rennen. En dan zijn er van die mensen die een *vuur* in hun hoofd hebben en die worden schrijver of wetenschapper of historicus. *(Klein lachje naar haar toe)* Gij, gij hebt het *vuur* in uw hoofd. En dan zijn er mensen zoals ik.

MUIZEKE: Waar hebt gij dan een vuur?

PIET: In mijn hart. En drinken helpt soms.

MUIZEKE: Er moeten toch andere dingen zijn die kunnen helpen?

PIET: Ik veronderstel van wel.

MUIZEKE: Als ge met mij praat. Helpt dat?

PIET: Dat doet het zeker. *(Stil)* Maar eigenlijk zie ik u niet zo veel meer.

MUIZEKE: Weet ik. We zouden een keer per week kunnen samenkomen om wat te praten.

PIET: Zoudt ge dat willen?

MUIZEKE: Als ge niet drinkt. We zouden mekaar kunnen zien om eens te gaan eten of wandelen. In 't weekend dan. Als ge niet meer drinkt. En we kunnen praten over wat ge wilt.

PIET: Zoudt ge dat voor mij willen doen?

MUIZEKE: Ba ja... Maar ons ma moet dat allemaal niet weten, denk ik. Of mijn tante Mary. Ik zou niet willen dat ze denken...

PIET: Nee. We doen het alleen om wat te praten.

MUIZEKE: Ik zal tegen mama zeggen dat ik naar een vriendin ga. Om te studeren. Ze komt toch nooit voor zes uur thuis. Ge kunt me na school bellen en dan spreken we af. Een keer per week is goed. Maar altijd in 't openbaar. Ge moet mij de grenzen laten trekken. Eens dat gebeurd is, moogt ge er niet over.

PIET: Begrepen.

MUIZEKE: Zou dat helpen?

PIET: *(Ontroerd)* Zeker en vast.

MUIZEKE: Ik ga nu terug naar de eetkamer, bij de anderen.

PIET: Muizeke?... Vrolijk Kerstfeest.

MUIZEKE: *(Met een warme glimlach)* Vrolijk Kerstfeest, nonkel Piet.

De Stem.

Wij schakelen van tweede naar derde versnelling.

Het Griekse Koor komt naar voor.

MANGRK: 1969. Datums en geschenken. Het aftellen begint.

VROUGRK: Een briefje: "3 september 1969. Muizeke, ge zijt nog maar twee dagen weg en het lijken wel maanden. Ik hoop dat uw kamertje gezellig is. Ik zend u deze cassette dan hebt ge wat muziek op uw kamer. De muziek die ge moest kennen staat er ook op: de Carmina Burana. Hopelijk geniet ge ervan. Nog 90 dagen. Piet."

MANGRK: 22 september. Een tuil rozen. Een briefje: "Ik mis u. Om gek te worden. Nog 69 dagen."

PUBEGRK: 25 september. Een doos chocolaatjes. Een kaartje: "Niet bang zijn om te verdikken. Ge blijft er toch altijd even fantastisch uitzien. Ik heb nu een postbus. Schrijf me. Nog 66 dagen. Snoepie."

MANGRK: 16 oktober. Een briefje. "Ik probeer door *Emma* van Jane Austin te gera- ken. Gij moest die ook lezen. Hier een ander boek in ruil: *Liaisons dange- reuses*. Ik hoop dat ge aan mij denkt. " In de marge staat het cijfer 47 gekrabbeld.

VROUGRK: 16 november. Nog 16 dagen! Ik hoop dat ge van het parfum houdt. Moeilijk te bereiken per telefoon. Zit zeker veel in de bib? Zou privételefoon op kamer niet beter zijn? Kunnen we praten."

PUBEGRK: 18 november. "Muizeke, kreeg pakje terug in postbus. Zijt ge van adres veranderd? Bel me op 't werk of schrijf naar de postbus. Ik drink nog altijd niet. Ik wacht op u. Nog twee weken!"

MANGRK: 23 november. Een brief. "Muizeke, echt teleurgesteld dat ge niet naar huis zijt kunnen komen voor de kalkoen. Ik zend u wat geld. Daarmee kunt ge iets gaan eten. Nog 9 dagen en ik tel ze af!"

GRIEKSK: *(Samen)* 25 november. Een brief.

MUIZEKE: "Liefste Nonkel Piet. Ik zend dit naar uw werk. Kom volgende week niet voor mijn verjaardag. Ik zal er niet zijn."

De Stem.

Wij schakelen van derde naar vierde versnelling.

MANGRK: 10 december 1969. Een hotelkamer in. Er staat vannacht geen maan.

Een fles champagne in een emmer. Nonkel Piet zit op de rand van het bed. Hij kan niet geloven dat ze in dezelfde kamer zitten. Maar er is tegelijk een onaangenaam kantje aan zijn vreugde. Muizeke loopt over en weer. Ze staat op scherp.

PIET: Ga toch even zitten.

MUIZEKE: Nee. Waar dient die champagne voor?

PIET: Ik dacht dat we konden toasten op uw verjaardag.

MUIZEKE: Ik ben kwaad op u, nonkel Piet.

PIET: Wat heb ik nu weer... ?

MUIZEKE: Zijt ge zot geworden of zo? Ge hebt me de schrik op het lijf gejaagd met al die... die dingen die ge met de post...

PIET: Maar dat waren gewoon cadeautjes. Een paar kleine aanmoedigingen om uw eerste semester...

MUIZEKE: En waar dienden al die verdomde cijfers voor? Nog 44 dagen, nog twee weken en daarna gewoon wat cijfers: 69, 68, 67. Precies iets van een seriemoordenaar!

PIET: Muizeke! Wow zeg! Ge hebt het tegen mij, hé zeg! Ik probeerde u gewoon wat op te monteren of uw verjaardag te vieren.

MUIZEKE: Mijn achttiende verjaardag, nota bene. Ik ben geen kind meer, nonkel Piet. Ge hebt zitten aftellen voor mijn achttiende verjaardag.

PIET: Ja. En?

MUIZEKE: En? Dus seksueel contact met een meisje telt niet meer zodra ze achttien is? Goed. Dat weten we dan alle twee.

PIET: *(Krijgt het moeilijk)* Volgens mij begrijpt ge 't verkeerd.

MUIZEKE: Ik denk dat ik het integendeel perfect begrijp. Ik besef nu wat ge wilt doen, vijf stappen voor ge het doen. Defensief rijden, heet dat.

PIET: Waarom hebt ge dan liever dat we mekaar hier ontmoeten in plaats van in een restaurant?

MUIZEKE: Omdat ik deze conversatie privé wil houden.

PIET: Mooi. Er valt heel wat te discussiëren.

MUIZEKE: En of. Krijg ik wat van die champagne?

PIET: Natuurlijk, mevrouw! *(Hij maakt er een heel spektakel van)* Laat mij de honneurs waarnemen. Ik wist niet goed aan dewelke ge de voorkeur zoudt geven: Taittingers of Veuve Cliquot. Daarom dacht ik dat het beter met een Perrier Jouet konden beginnen. Hou uw glas klaar, Muizeke!

Hij schenkt in, zet de fles in de emmer en wil voor zichzelf een ginger-ale nemen. Zij drinkt haar glas direct leeg. Hij ziet dat ze niet op hem gewacht heeft om te toasten.

MUIZEKE: Sorry, nonkel Piet. Mag ik nog een, alstublieft? *(Hij schenkt in en wil van zijn drankje drinken. Ze houdt hem tegen)* Nonkel Piet, misschien kunt ge voor een keertje met mij meedoen.

PIET: Wilt ge dat ik ... drink?

MUIZEKE: Het is niet beleefd om een dame alleen te laten drinken.

PIET: Wel, meiske... Als ge aandringt... Eentje dan. 't Is al een poosje geleden. *(Hij vult zijn glas)* Zo. Ik wil toasten op u en op uw verjaardag. *(Neemt een slokje)* Oef... Helemaal ontwend.

MUIZEKE: Weet ge waar naartoe vanavond?

PIET: *(Hij hoort iets positiefs)* Ik ben geheel de uwe! God, wat doet het deugd van u te zien. Ik ben het zo gewoon geraakt om ... om met u te praten, hier, in mijn hoofd. Vroeger zag ik u iedere week. Er is zo veel... Ik weet niet waar ik moet beginnen... Hoe gaat het op school, Muizeke?

MUIZEKE: Moeilijk, nonkel Piet. Moeilijker dan ik dacht. Ik zit midden in de examens, verhandelingen... 'k Weet niet...

PIET: Ge komt er wel. Dat doet ge altijd.

MUIZEKE: Misschien... Maar ik kan evengoed zakken.

PIET: Nooit het slechtste denken, Muizeke. Want als de nood het hoogst is... *(Muizeke haalt de schouders op en schenkt voor zichzelf nog een glas in)* Hé, schatje. Rustig daarmee, oké? Champagne moet ge met kleine teugjes drinken.

MUIZEKE: Is dat duur?

PIET: Ik wil voor alleen het beste. De prijs is van geen belang. *(Stilte)* Kijk, als het op school niet gaat, kunt ge altijd voor een tijdje naar huis komen.

MUIZEKE: Nee. *(Ze probeert niet te hard te klinken)* Dank u, nonkel Piet, maar ik trek mijn plan wel. Hoe is 't met mijn tante Mary?

PIET: Goed. (*Pauze*) En? Wat denkt ge van mijn nieuwe wagen?

MUIZEKE: Valt goed mee. Wat voor merk was 't weer?

PIET: Cadillac El Dorado.

MUIZEKE: Ik ben blij voor u, nonkel Piet.

PIET: Speciaal voor u gekocht.

MUIZEKE: Wat?

PIET: Ik heb altijd al een Cadillac gewild, maar ik dacht, Piet jongen, wacht tot Muizeke oud genoeg is. Ik dacht dat gij misschien met hem zoudt willen rijden.

MUIZEKE: Waarom zou ik met uw auto moeten rijden?

PIET: Omdat het de beste is. En omdat ik wil dat gij het beste hebt.

MUIZEKE: Luister, nonkel Piet... Ik weet PIET: Ik heb dit in mijn hoofd al zo dik- niet goed hoe ik het moet wijls gezegd, altijd opnieuw en zeggen, maar... opnieuw...

PIET: Sorry.

MUIZEKE: Zeg maar.

PIET: Wel, het feit dat ge weggaat heeft me doen inzien hoeveel ik u mis. Met u praten, alleen zijn met u... Ik ben echt van u beginnen afhangen, Muizeke. En 't is de laatste tijd zo moeilijk geworden om nog contact met u te hebben. - de afstand en zo- en ge zijt er nooit als ik bel. Ik veronderstel dat ge uw tijd in de bib doorbrengt.

MUIZEKE: Nee. 't Probleem is... Dat ik de bib niet eens bezoek.

PIET: Doet er niet toe. Ik hoop dat gij mij evenveel gemist hebt.

MUIZEKE: Nonkel Piet, ik heb over ons diep nagedacht. En vanavond ben ik naar hier gekomen om u te zeggen... Dat ik het niet goed doe. 't Is zo raar, ik kan me niet concentreren -ik zit er altijd maar aan te denken en te denken- en... ik wil niet meer dat we mekaar nog *zien*. Ik bedoel, anders dan de rest van de familie.

PIET: Hebt ge iemand anders leren kennen?

MUIZEKE: Ik... Nee, dat is het niet. Ik... Wel ja, ik heb... Luister, eigenlijk heeft

nie- mand daar zaken mee.

PIET: Zijt ge dan op iemand anders verliefd? (*Stilte*) Muizeke, luister! Uw moeder en uw grootouders hebben uw hoofd volgepropt met allerlei nonsens over mannen. Ze doen niets anders dan u manipuleren. En daarom zijt ge bang geworden. Het kan geen kwaad hoor, dat de man met wie ge naar bed gaat van u houdt. (*Ze wordt erg bang en begint te beven*) En ik heb van u ge- houden van de dag dat ik u voor 't eerst in mijn handen hield. Ik denk dat iedereen u de stuipen op het lijf heeft gejaagd voor iets dat even evident is als ademen.

MUIZEKE: Mijn god... (*Ze haalt diep adem*) Ik kan u niet meer ontmoeten, nonkel Piet.

Nonkel Piet maakt de champagnefles leeg.

PIET: Muizeke, luister. Luister! Open de ogen en kijk me aan. Komaan, gewoon de ogen openen, schatje. (*Ze knijpt de ogen dicht en weigert*) Goed... Luis- ter dan gewoon. Muizeke, ik ga u dit maar één keer vragen. En ge doet het uit vrije wil. We gaan gewoon op het bed liggen. Met kleren aan. Gewoon samen met mij liggen, een man en een vrouw. En we gaan... mekaar vasthouden. Meer niet. Ik wil de kans krijgen om... u nog eens vast te houden. Want soms weet het lichaam dingen waar de geest niet naar luis- tert... En als ik u dan vastgehouden heb, zou ik graag hebben dat ge me zegt wat ge voelt.

MUIZEKE: Vasthouden... Meer niet?

PIET: Meer niet. En daarna vertelt ge me wat ge voelt.

Muizeke wil er graag een einde aan maken maken, maar ze wil ook half en half door hem vastgehouden worden.

MUIZEKE: Goed dan. Vasthouden. Meer niet.

Nonkel Piet gaat op het bed liggen en strekt zijn armen naar haar uit. Zij gaat naast hem liggen en legt haar hoofd op zijn borst. Hij kijkt alsof hij haar helemaal gaat opvreten. Hij streelt haar haren. Zij beweegt niet.

*Het Mannelijke Griekse Koor en het Vrouwelijke Griekse Koor komen binnen.
Het Vrouwelijke Griekse Koor is tante Mary.*

MANGRK: Recept voor een jongen uit het Zuiden.

VROUGRK: Om lijzig te kunnen spreken heeft hij een pot stroop nodig.

MANGRK: Een stoofpotje van zoete woordjes met verse room.

Terwijl Nonkel Piet met gesloten ogen blijft liggen, zal Muizeke het hoofd oprichten en reageren op wat haar tante zegt.

MUIZEKE: Warme, bruine ogen.

VROUGRK: Met slaapkamerblik.

MANGRK: Een scheut gigolo en een geut zuiderse baptist.

MUIZEKE: Op zijn voorhoofd, een haarlok van Elvis.

VROUGRK: Een scheut Bay Rum.

MANGRK: Een zachte huid, speciaal voor u gladgeschoren.

VROUGRK: Grote handen, ruwe handen.

MUIZEKE: Warme handen.

MANGRK: De korte pas van een militair als hij marcheert.

MUIZEKE: De veerkracht van een held als hij over de wereld schrijdt.

MANGRK: Een broek, geperst als de snee van een mes.

VROUGRK: En onder zijn brede lederen riem...

MUIZEKE: De zoete geur van cipres en zand.

MANGRK: Onder zijn gesteven hemd...

MUIZEKE: Swingt zijn hart als Dixieland.

MANGRK: Het rinkelen van autosleutels.

VROUGRK: Het ritselen van de rits. Ge moet uw hand maar uitsteken en...

MUIZEKE: Zijn lippen...

VROUGRK: Gewoon uw hand uitsteken...

MUIZEKE: En zijn lippen...

Muizeke buigt zich heel langzaam over Nonkel Piet om hem te zoenen. Net als hun lippen mekaar willen raken, maakt ze zichzelf vrij uit zijn armen en komt ze uit het bed.

MUIZEKE: Ik moet... Ik moet weg.

PIET: Muizeke... Wacht... Hebt ge... Wat hebt ge gevoeld?

MUIZEKE: Niets.

PIET: Hebt ge... niet aan mij gedacht?

VROUGRK: Messcherpe vouw.

MANGRK: Autosleutels...

VROUGRK: Het ritselen...

MUIZEKE: Nee!

Nonkel Piet, als door een bij gestoken, haalt met bevende vingers iets uit zijn zak.

PIET: Ik ben 45 jaar. Dat is nog niet zo oud voor een man. En ik ben niet in staat om aan iemand anders te denken dan aan u. Ik kan me niet meer concentreren op mijn werk. Muizeke, ge moet... Ik zou willen dat ge eens goed nadenkt over wat ik u nu ga vragen. (*Nonkel Piet opent een doosje met een ring*) Ik wil dat gij mijn vrouw wordt.

MUIZEKE: Dit gebeurt niet echt...

PIET: Ik zeg Mary dat ik van haar wil scheiden. We zijn geen bloedverwanten. Het kan, wettelijk...

MUIZEKE: Wat denkt gij wel? Ge zijt met mijn tante getrouwd, nonkel Piet. Ze is familie van mij. Ge zijt... Ge zijt ver over de grens gegaan. Familie is familie. (*Neemt vlug haar jas*) Ik ga weg. Nu. We zien mekaar niet terug. Nooit.

Nonkel Piet blijft even op het bed liggen. Hij probeert het verschrikkelijke nieuws te verwerken. Even lijkt het erop dat hij in een foetushouding krult.

MUIZEKE: Ga naar huis, nonkel Piet, naar tante Mary. (*Nonkel Piet beheerst zichzelf opnieuw*) Ik kom niet naar huis voor de kerst. Het spijt me...

Ze gaat weg. Nonkel Piet staat op met de discipline van jongens die niet mogen wenen.

PIET: Ik heb echt een drankje nodig.

Het Mannelijke Griekse Koor is barman. Aan een bar zet hij een hele batterij borrels klaar. Terwijl Muizeke zich tot het publiek richt, neemt Nonkel Piet plaats aan de bar en slaat hij de borrels rustig één voor één achterover.

MUIZEKE: Ik heb hem nooit meer teruggezien. Jarenlang ben ik van het kerstfeest en Thanksgiving weggebleven. Het heeft zeven jaar geduurd eer mijn nonkel zichzelf dood gedronken had. Eerst verloor hij zijn werk, dan zijn vrouw, en ten slotte zijn rijbewijs. Hij trok zich terug in zijn huis en liet zijn flessen bezorgen.

Nonkel Piet steekt zijn armen voor zich uit, alsof hij Superman is die vliegt.

MUIZEKE: Op een nacht stond hij op om naar de kelder te gaan en hij is van de trap gevallen. Mijn tante die wekelijks langs kwam om zijn eten op de stoep te

zetten, zag dat de bus vol brieven en drukwerk stak. Ze vonden hem aan de voet van de trap, op een paar passen van zijn doka. Nu ik ouder ben geworden, heb ik een paar vragen die ik hem had willen stellen. Wie heeft u dat aangedaan, nonkel Piet? Hoe oud waart ge toen? Waart ge elf jaar?

Nonkel Piet gaat naar de auto en wacht.

MUIZEKE: Soms denk ik aan mijn Nonkel Piet als aan de Vliegende Hollander. In de opera is de Vliegende Hollander gedoemd om op zee te blijven rondzwer- ven. Maar om de zeven jaar mag hij eens aan land en als hij dan een jonge maagd vindt die uit vrije wil van hem wil houden, is hij verlost. Ik zie non- kel Piet in gedachten in zijn Chevy '56, als een geest rondrijden op de wegen van Carolina, op zoek naar een jong meisje die uit vrije wil van hem zal houden. Hem zal bevrijden.

De Stem.

Wij schakelen nu in achteruit.

MUIZEKE: Zomer 1962. Over mannen, seks en vrouwen. Deel Drie.

Muizeke is nu 11 jaar oud.

Het vrouwelijke Griekse Koor is de Moeder.

VROUGRK: Geen sprake van. Discussie gesloten.

MUIZEKE: Maar waarom?

VROUGRK: Muizeke, we gaan er niet over discuten. Ik heb nee gezegd.

MUIZEKE: Maar ik kan een week langer aan de kust blijven. Waarom zegt ge me niet waarom?

VROUGRK: Uw nonkel schenkt veel te veel aandacht aan u.

MUIZEKE: Hij luistert naar mij als ik iets vertel. En... Die praat tenminste met mij. Hij leert me van alles. Mama, die weet verschrikkelijk véél!

VROUGRK: Juist, een boerenpummel uit een achterlijk gat die geleerd heeft hoe hij drankjes moet mixen. (*Pauze*) Ik laat mijn dochter van elf geen zeven uur lang alleen met een man in een auto zitten... En de manier waarop hij u bekijkt bevalt me niks.

MUIZEKE: Mama, alstublieft. Alleen omdat gij slechte dingen hebt meegemaakt met mijn vader, denkt ge dat alle mannen slecht zijn.

VROUGRK: Nee, Muizeke, niet alle mannen. We... Alleen hebben wij in onze familie niet veel geluk gehad met mannen.

MUIZEKE: Ik verdien nog altijd een kans om een papa te hebben. Iemand! Een man die om me geeft. Of verdien ik die kans niet meer?

VROUGRK: Ik zou het verschrikkelijk vinden als er iets moest gebeuren.

MUIZEKE: Moeder! Dat zit in uw hoofd! Er gebeurt niets. Ik kan op mezelf letten. En nonkel Piet, die kan ik gerust aan.

VROUGRK: Goed dan... Maar ik verwittig u: als er iets gebeurt zijt gij verantwoordelijk.

MUIZEKE: *(Ze gaat naar de wagen)* 1962. Op een weg in Carolina. De eerste rijles.

Het Puberale Griekse Koor staat aan de kant en zal alle replieken van Muizeke zeggen. Muizeke zelf zit naast Nonkel Piet in de wagen. Ze kijkt naar hem in herinnering.

PIET: Wordt ge niet te moe, Muizeke?

PUBGRK: Een beetje.

PIET: 't Is een lange rit. Maar we zitten goed op schema. We kunnen hier even verder zelfs een binnenweg nemen en eens gaan kijken naar... iets. Zeg, ik heb een idee. *(Hij kijkt in zijn achteruitkijkspiegel)*

PUBGRK: Waarom stoppen we, nonkel Piet?

PIET: Hier komt geen verkeer. Wilt ge eens niet rijden?

PUBGRK: Ik kan niet rijden.

PIET: Ik zal 't u leren. 't Is niet moeilijk. Ik ben ermee begonnen toen ik zo oud was als gij. Wilt ge eens niet?

PUBGRK: Met mijn leeftijd is dat tegen de wet.

PIET: Vandaar dat ge aan niemand moogt vertellen dat ik u dit laat doen.

PUBGRK: Maar ik kan niet eens aan de pedalen.

PIET: Ge kunt op mijn schoot zitten en sturen. Ik bedien de pedalen voor u. Heeft uw vader u nooit met zijn wagen laten rijden?

PUBGRK: Nooit.

PIET: Proberen?

PUBGRK: Oké.

Muizeke kruipt op de schoot van Nonkel Piet. Ze leunt tegen hem aan en sluit de ogen.

PIET: Gij weegt niet eens zwaar, weet ge. Oké. Bekijk het stuur nu als een grote klok. Ik wil dat ge uw rechterhand legt daar waar op de klok het cijfer drie staat en uw linker daar waar de negen is.

Muizeke, blij, streelt even zijn gezicht en dan neemt ze het stuurwiel vast.

PUBEGRK: Is 't zo goed?

PIET: Perfect. Nu, wat ge ook doet, nooit het stuur loslaten. Zeg mij wanneer we stiller of harder moeten rijden.

PUBEGRK: Niet zo snel, nonkel Piet!

PIET: Muizeke, gij moet op de weg letten.

Piet legt zijn handen op haar borsten. Zij blijft tegen hem leunen, stil. Alsof ze niet goed weet hoe te reageren.

PUBEGRK: Nonkel Piet, wat doet ge nu?

PIET: Kijk voor u en stuur. *(Hij gaat met zijn handen onder haar blouse)*

PUBEGRK: Nonkel Piet, alstublieft. Niet doen.

PIET: Nog even... *(Hij trekt haar meer tegen zich aan)*

PUBEGRK: *(Weent haast)* Dit gebeurt niet echt...

Maar Nonkel Piet wil meer. Hij houdt haar stevig beet, legt zijn hoofd in haar hals en kreunt. Plots houdt alles op. Het Puberale Griekse Koor verdwijnt van de scène. Muizeke komt uit de auto en Nonkel Piet verdwijnt.

De Stem.

Wij rijden nu de wereld van vandaag binnen.

MUIZEKE: Die dag was de laatste dag dat ik in mijn lichaam heb geleefd. Ik trok me terug tot net boven de hals en sindsdien heb ik hier vanbinnen in het vuur van mijn hoofd geleefd. Nu lijkt dat allemaal lang, lang geleden; toen we allebei nog erg jong waren. Want voor ge 't goed beseft zijt ge vijfendertig jaar. Dat kan tellen voor een vrouw. En ik betrap er mezelf op dat ik nu geloof in dingen waar ik van gezworen had ze nooit te geloven. Dingen zoals familie en vergiffenis.

Ik weet dat ik geluk heb gehad. Hoewel ik nooit geweten heb wat het betekent om te joggen of te dansen. Alles dat doet... *wiebelen*. Ik vind het fijn om mensen op de dansvloer gade te slaan, of als ze aan het rennen zijn op straat, zoals ze *wegwiebelen*... En dan zeg ik: mooi zo! Zo verder doen! *(Ze stapt met plezier naar de wagen)* De grootste kick die ik voel -waarvan ik echt ga zweven- is wanneer ik aan het rijden ben. Op een dag zoals van- daag.

't Is nu vijf uur. De radio zegt dat het weer fris is bij heldere hemel. Ik heb 500 mijl autosnelweg voor me liggen plus een boel binnenwegen. Ik heb haar gisteravond volgegoten, haar olie gecontroleerd, bandenspanning, enzovoort. Behandel haar dus... met het nodige respect.

Het belangrijkste is de controle onder de wagen. Of er geen huiskatten of tweejarige kleuters onder gekropen zijn die hun schedeltjes strategisch achter mijn wielen hebben geplaatst. *(Ze bukt zich)* Noppes. Dan pas stap ik in. *(Ze doet het)*

Ik doe de deuren op slot. Ik draai aan de contactsleutel. *(We horen hoe de wagen wordt gestart)* En aan het dashboard regel ik het allerbelangrijkste: de radio.

Ze zet de radio aan. We horen het Griekse Koor, allen door mekaar, alsof er een zender gekozen wordt.

VROUGRK: Ge paste precies in de open hand van Nonkel Piet.

MANGRK: Gaat die Shakespeare haar ook leren hoe ze 's nachts op haar rug moet liggen?

PUBEGRK: Doe ik het goed, Nonkel Piet?

Ten slotte heeft Muizeke haar radiostation gevonden. We horen "Dedicated to the One I love" (Mama's & Papa's) of "Sweet Dreams" (Roy Orbison).

MUIZEKE: Zetel goed stellen. Gordel aan... Daarna: controle van de rechter buitenspiegel. Controle van de linker buitenspiegel. *(Ze doet dit alles)* En ten slotte: de binnenspiegel.

Terwijl ze de binnenspiegel regelt zien we in een blauwig licht de geest van Nonkel Piet die op de achterste zetel plaats heeft genomen. Muizeke ziet hem in de spiegel. Ze glimlacht naar hem en hij knikt. Ze zijn blij dat ze samen een lange rit mogen maken. We horen hoe Muizeke in eerste versnelling schakelt.

MUIZEKE: En nu, volle gas vooruit!!

We horen een wagen die met gierende banden optrekt en wegrijdt.

Black-out.

E I N D E

Over de Auteur.

Paula VOGEL werd geboren in Washington D.C. (V.S.A.) op 16 november 1951.

Zij begon haar carrière als toneelauteur in 1974 met *Swan Song for Sir Henry*.

Vanaf het einde van de jaren '70 werd zij een zeer productieve auteur. Hoewel haar werk niet wordt gedomineerd door een welbepaald thema, gaat Paula VOGEL moeilijke en controversiële onderwerpen zoals aids, prostitutie en seksueel misbruik niet uit de weg.

Paula VOGEL ontving verscheidene prijzen. Voor *The Baltimore Walz* ontving ze in 1992 de Obie Award voor het beste stuk en voor *How I learned to drive*, haar magnum opus, de Pulitzer Prize voor drama in 1998. Het stuk kreeg tevens nog vijf andere prijzen.

In 2004 ontving Paula VOGEL de literatuurprijs van de Amerikaanse Academie voor Kunst en Letteren.

* * * * *

Over *Zo haalde ik mijn rijbewijs.*

Op het eerste gezicht lijkt *Zo haalde ik mijn Rijbewijs* een komedie, hoewel het van bij het begin duidelijk is dat het komische een wrange ondertoon heeft. Je zal lachen als je geen zin hebt.

Het thema van *Zo haalde ik mijn Rijbewijs* is immers kindermisbruik. Het is het verhaal van het seksuele ontwaken van het meisje Muizeke, door toedoen van haar (aange- trouwde) oom.

Op de achtergrond van een verhaal met gemengde flashbacks volgen we de rijlessen die Nonkel Piet aan Muizeke geeft. Rijlessen, tijdens dewelke nog wat anders gebeurt.

De personages die door de drie leden van het Griekse Koor worden gespeeld zijn mis- schien grappig, maar zeker niet belachelijk of karikaturaal. Ze zijn eerder zielig, en in het geval van de grootouders van Muizeke is dat genetisch bepaald. Vastgeroest als ze zijn in hun bekrompenheid, willen ze niet dat hun wereldje verandert. Muizeke hoeft zelfs niet naar school, die heeft immers geen diploma's nodig. Lucy, de moeder van Mui- zeke heeft verandering geprobeerd, maar ze kreeg tegenwind. En haar tante Mary is hypocriet. Die weet al lang van de relatie van haar echtgenoot met haar nichtje. Maar dat is in geen geval zijn schuld...

Muizeke wil echter wel veranderen. En hoe eigenaardig ook, het gebeurt met de hulp van haar Nonkel Piet, die wellicht echt van haar houdt en de enige is die bereid is alles voor haar op te geven.

De grens tussen juist en verkeerd wordt door de auteur bewust erg vaag gehouden.

In de laatste scène is Muizeke wie ze geworden is, omwille van en tegelijk dank zij Non- kel Piet; die heeft haar tenminste door het leven *leren rijden*.

Ze is een zelfzekere, maar zeker geen gelukkige volwassen vrouw.

* * * * *